

IFAU

Institutet för arbetsmarknads- och
utbildningspolitisk utvärdering

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2013

Kristina Sibbmark

RAPPORT 2014:20

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknads- och utbildningspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Rapporterna finns även i tryckt format. Du kan beställa de tryckta rapporterna via telefon eller mejl. Se nedanstående kontaktinformation.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Arbetsmarknadspolitisk översikt 2013

av

Kristina Sibbmark[§]

2014-09-30

[§] Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Box 513, 751 20 Uppsala. E-post: kristina.sibbmark@ifau.uu.se, telefon 018-471 70 92. Tack till Anders Forslund, Martin Lundin samt Arne Lund och övriga på Arbetsförmedlingen som granskat innehållet i texten.

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Arbetsmarknadspolitikens uppgifter och mål	3
2.1	Arbetsmarknadspolitikens mål	3
2.2	Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet.....	4
2.3	Arbetsförmedlingens tjänster.....	6
3	Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet	10
3.1	Arbetslöshetsförsäkringen	10
3.2	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	14
4	Arbetsmarknadspolitiska program och stöd	14
4.1	Arbetsmarknadspolitiska program.....	15
4.2	Övriga stöd och insatser	29
5	Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga	34
5.1	Särskilda program och stöd	34
5.2	Andra stöd och insatser.....	42
6	Europeiska socialfonden.....	43
7	Viktiga förändringar under 2013	44
7.1	Viktiga förändringar i arbetslöshetsförsäkringen	44
7.2	Viktiga förändringar i de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden.....	44
7.3	Förändringar i särskilda program för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.....	45
	Referenser	46
	Tabellbilaga	50

1 Inledning

Den här rapporten ger en översikt av den svenska arbetsmarknadspolitikerna under 2013: dess organisation, verksamhet, mål och medel. Översikten har givits ut årsvis vid Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) sedan 1997.

Rapporten inleds med en beskrivning av arbetsmarknadspolitikens mål och Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet (avsnitt 2). Avsnittet redogör också för den service Arbetsförmedlingen kan erbjuda arbets sökande respektive arbetsgivare. Avsnitt 3, 4 och 5 behandlar arbetslöshetsförsäkring samt de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden. I avsnitt 3 finns även en kort beskrivning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen. Avsnitt 6 beskriver kortfattat projekt som finansieras via Europeiska socialfonden och avslutningsvis sammanfattas de viktigaste förändringarna som gjorts under året i avsnitt 7.

I rapporten beskrivs de regler och bestämmelser som gäller vid utgången av 2013. Den som vill söka mer information kan studera de lagar och förordningar som refereras. Mer detaljerad information om de arbetsmarknadspolitiska programmen, deras deltagare och resultat finns också i Arbetsförmedlingens årsrapport för 2013¹.

I bilagorna presenteras Arbetsförmedlingens sökandekategorier (på både svenska och engelska), månadsvis statistik över antalet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program under 2013 samt använda medel till arbetsmarknadspolitiska program och stöd under 2013.

2 Arbetsmarknadspolitikens uppgifter och mål

Arbetsförmedlingens uppgifter och mål sätts både för längre perioder och årsvis. I kapitlet presenteras både de grundläggande uppgifter som ska utföras och målen för budgetåret 2013. Därefter presenteras Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet.

2.1 Arbetsmarknadspolitikens mål

Det övergripande målet för arbetsmarknadspolitikerna är att insatserna ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad. I budgetpropositionen för 2013 skriver

¹ Arbetsförmedlingen (2014c).

regeringen att arbetsmarknadspolitiken utifrån mål och resurser ska verka för att:

- förbättra matchningen mellan dem som söker arbete och dem som söker arbetskraft
- säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring
- stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt.

De arbetsmarknadspolitiska resurserna ska riktas till matchningen mellan arbetssökande och lediga jobb samt till dem som står långt från arbetsmarknaden. Berörda myndigheter ska prioritera och utveckla uppföljning och utvärdering.²

Den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bedrivs i form av platsförmedling, vägledning, arbetsmarknadspolitiska program, arbetsplatsintroduktion, arbetslivsinriktad rehabilitering, verksamhet för unga med funktionshinder samt insatser för vissa nyanlända invandrare. Verksamheten omfattar även frågor om vissa anställningsfrämjande åtgärder, arbetstillstånd och arbetslöshetsförsäkringen.³

2.2 Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet⁴

Arbetsförmedlingen svarar för den offentliga arbetsförmedlingen och dess arbetsmarknadspolitiska verksamhet. Myndigheten leds av en styrelse (med fullt ansvar) som utses av regeringen. I styrelsen ingår bl.a. generaldirektören, som är myndighetschef. Vid Arbetsförmedlingen finns ett huvudkontor, en central enhet för omprövning av beslut samt ett nationellt partsråd. Partsrådet är ett rådgivande organ där företrädare för arbetsgivare och arbetstagare finns representerade. Organisationen är indelad i elva marknadsområden inklusive ett marknadsområde för nationell service. Det finns även andra organisatoriska enheter som myndigheten behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Arbetsförmedlingen ska utforma sin verksamhet så att den bedrivs på ett effektivt, enhetligt och rättssäkert sätt. Arbetssökande och arbetsgivare ska ha tillgång till en likvärdig service i hela landet, och verksamheten ska vara anpassad till de skilda förutsättningar och behov som kan finnas på olika platser. Verksamheten ska leda till geografisk och yrkesmässig rörlighet bland de arbetssökande och anpassas efter den enskildes förutsättningar. Den får inte snedvrida

² Regeringens proposition 2012/13:1.

³ Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

⁴ Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

konkurrensförutsättningarna på arbetsmarknaden eller bidra till att arbetstillfällena trängs undan, såvida det inte kan anses arbetsmarknadspolitiskt motiverat. Verksamheten ska även utformas så att den ökar mångfalden och motverkar diskriminering i arbetslivet.

Arbetsförmedlingen ska säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring. Myndigheten ska anlita kompletterande aktörer för att snabbt och effektivt få arbetssökande i arbete och aktivt inhämta information om lediga arbeten. Vidare ska man analysera, följa upp och utvärdera hur verksamheten och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna påverkar arbetsmarknadens funktionssätt och tillhandahålla beslutsunderlag för den framtida arbetsmarknadspolitiken. Arbetsförmedlingen ska också bistå myndigheter och andra som bedriver uppföljning och utvärdering inom myndighetens verksamhetsområde. Myndigheten ska motverka bidragsbrott och säkerställa att det inte görs felaktiga utbetalningar.

Arbetsförmedlingen har ett samlat ansvar, sektorsansvar, för handikappfrågor inom arbetsmarknadspolitiken. Arbetsförmedlingen har även ett särskilt ansvar för att nyanlända invandrare erbjuds insatser som främjar deras etablering på arbetsmarknaden. För vissa nyanlända invandrare har Arbetsförmedlingen ett särskilt ansvar (enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, se avsnitt 4.2.1). Arbetsförmedlingen ska samordna etableringsinsatser som syftar till att underlätta och påskynda dessa personers etablering i arbets- och samhällslivet. Man ska även beräkna och besluta om etableringsersättning samt vid behov anvisa plats för bosättning. Arbetsförmedlingen ska vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållanden till andra berörda parter inom de här områdena.

I regleringsbrevet för 2013 ger regeringen Arbetsförmedlingen flera uppdrag. Arbetsförmedlingen ska bl.a. arbeta för att hindra och bryta långvarig arbetslöshet och öka arbetslösas sökaktivitet. Förmedlingen ska arbeta aktivt med ungdomar från första dagen i arbetslöshet och även fortsätta att utveckla och förbättra sitt arbete med arbetsgivarkontakter. Myndigheten ska vidare anvisa personer till Kulturarvslyftet, och då i första hand prioritera de som deltagit i arbetslivsintroduktion. Därutöver ska förmedlingen fortsätta prioritera och utveckla arbetet med prognoser för myndighetens verksamheter.⁵

⁵ Regeringen (2013).

2.3 Arbetsförmedlingens tjänster

Arbetsförmedlingen arbetar utifrån tio tjänster varav åtta vänder sig till arbets-sökande och två till arbetsgivare. Kopplat till varje tjänst finns ett antal kvali-tetssäkrade metoder. Tjänsterna levereras vid lokala arbetsförmedlingskontor, genom Kundtjänst och via internet på *arbetsformedlingen.se*. Det finns också specialförmedlingar, exempelvis *Kultur Media* och *Sjöfart*, som inriktar sig på att ge service till vissa yrkesgrupper. Utöver platsförmedlande verksamhet be-driver Arbetsförmedlingen bl.a. vägledning, arbetslivsinriktad rehabilitering och anvisar till arbetsmarknadspolitiska program. I förmedlingens uppgifter ingår också att kontrollera att de som får arbetslöshetsersättning är aktivt ar-betssökande. Alla arbetssökande, inte enbart arbetslösa, kan vända sig till Arbetsförmedlingen för att få service och stöd i sitt arbetssökande. Arbetsför-medlingen erbjuder också service till arbetsgivare som behöver rekrytera ny personal.

2.3.1 Service till arbetssökande

På Arbetsförmedlingen kan personer som söker arbete få information om lediga platser genom ett antal olika kanaler. Lediga tjänster annonseras ut på Arbets-förmedlingens anslagstavla, i tidningen *Platsjournalen* samt i internettjänsten *Platsbanken*. I Platsbanken kan arbetssökande söka efter lediga platser kom-munvis, yrkesvis, företagsvis eller genom att skapa en egen sökprofil. Det går även att söka efter sommarjobb och utlandsarbeten. Genom Arbetsförmedling-ens hemsida kan arbetssökande också få råd och hjälp med hur de kan gå till-väga för att söka och hitta jobb. Fram till oktober 2013 kan den som är inskri-ven vid Arbetsförmedlingen få hjälp i sitt arbetssökande av en jobbcoach.

I databasen *Min profil* kan personer som söker arbete presentera sin kompetens och sina meriter för arbetsgivare som söker personal. I *Kultur- och nöjesbanken* kan kulturarbetare inom scen och ton presentera sin yrkesverksamhet. Ytterli-gare en databas där arbetssökande kan marknadsföra sig är *Bildbanken*, där uppdragssökande inom bild- och formområdet kan presentera sina arbeten. Personer som är intresserade av att arbeta i något annat EU/EES-land kan lägga in sitt CV och söka efter arbete i de europeiska databaserna inom Euresporta-len.

Vid inskrivning kan den sökande specificera sina önskemål om arbete och en sökprofil läggs in i Arbetsförmedlingens informationssystem. De registrerade uppgifterna används sedan på förmedlingen när man matchar arbetssökande mot lediga arbeten. Senast 30 dagar från det att en arbetslös anmäler sig som

arbetssökande hos Arbetsförmedlingen ska en individuell handlingsplan upprättas, men för arbetslösa som är under 25 år bör handlingsplanen upprättas tidigare. Vissa nyanlända invandrare ska i stället få en etableringsplan.⁶ Handlingsplanen, vilken upprättas tillsammans med den arbetssökande, ska ange vilka aktiviteter som är aktuella för att den sökande så snabbt som möjligt ska få ett arbete. Den ska också beskriva ansvarsfördelningen mellan den sökande och förmedlingen. För sökande som får arbetslöshetsersättning ska handlingsplanen också ge vägledning om vad som är att betrakta som ett lämpligt arbete. Handlingsplanen ska alltid vara aktuell. En ny plan ska upprättas senast inom sex månader om den sökande fortfarande är aktuell vid förmedlingen.⁷

Arbetsförmedlingens tjänst Vägledning till arbete syftar till att hjälpa arbetssökande att utifrån egna förutsättningar och arbetsmarknadens behov, göra ett övervägt val av arbete och utbildning. Tjänsten omfattar bland annat yrkes- och utbildningsinformation och vägledningssamtal.⁸ Information om olika yrken, utbildningar och arbetsmarknadspolitiska program finns tillgängliga på Arbetsförmedlingen och förmedlingens hemsida, där den sökande själv kan göra exempelvis ett intressetest.

Arbetslivsinriktad rehabilitering är ett samlingsbegrepp för olika tjänster som riktar sig till arbetssökande som har nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning eller ohälsa eller som är sjukskrivna. Den som är i behov av särskilt stöd kan erbjudas utredande, vägledande, rehabiliterande eller arbetsförberedande insatser. Rehabiliteringen avser insatser för att utveckla den arbetssökandes resurser och möjligheter till arbete genom att bedöma individens behov, arbetsförutsättningar, kompetens och arbetsförmåga. De specialisttjänster som kan erbjudas är exempelvis utredningar av psykologer, arbetsterapeuter, dövkonsulenter eller synpedagoger.⁹

De arbetsmarknadspolitiska program och stöd till arbetssökande som Arbetsförmedlingen förfogar över beskrivs i avsnitt 4 och 5. I nästa avsnitt och i avsnitt 3.1 finns information om arbetslöshetsförsäkringen och vilka villkor som gäller för rätten till ersättning.

⁶ Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

⁷ Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter (AMSF 2004:11) om individuella handlingsplaner.

⁸ Arbetsförmedlingen (2011a).

⁹ Arbetsförmedlingen (2011b).

2.3.2 De arbetssökandes skyldigheter

Den platsinformation som publiceras är tillgänglig för alla arbetssökande, men för att få tillgång till Arbetsförmedlingens service i sin helhet krävs inskrivning. Inskrivning är t.ex. obligatorisk för den som önskar delta i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Personer som får eller vill ansöka om arbetslöshetsersättning måste också vara inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Om en arbetssökande med arbetslöshetsersättning anvisas ett lämpligt arbete innebär det att personen ska söka jobbet, annars riskerar han eller hon att bli avstängd från rätt till ersättning.¹⁰ Det samma gäller vid anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Anvisningsförfarandet måste dock uppfylla vissa formella krav på grund av de ekonomiska konsekvenser det kan medföra att avvisa en plats. Anvisningen ska lämnas i god tid så att den arbetssökande har möjlighet att söka arbetet. Anvisningen kan lämnas muntligt eller skriftligt till den arbetssökande vid ett personligt besök, på telefon, per post eller per e-post. Om anvisningen har lämnats muntligt ska den följas av en skriftlig bekräftelse. För att kunna ta ställning till erbjudandet ska den sökande få information om arbetsgivarens namn, arbetsuppgifter, anställningens varaktighet, arbetstider och kollektivavtal (om sådant finns).¹¹

Med utgångspunkt i handlingsplanen eller etableringsplanen ska den som är arbetslös regelbundet redovisa vilka åtgärder personen vidtagit för att ta sig ur arbetslösheten. Detta ska ske i en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen. Den som får eller begär arbetslöshetsersättning ska lämna en aktivitetsrapport minst en gång i månaden.

Om en sökande som får eller begär arbetslöshetsersättning missköter arbetssökandet, förlänger tiden i arbetslöshet eller orsakar arbetslösheten ska Arbetsförmedlingen underrätta arbetslöshetskassan. Det samma gäller om Arbetsförmedlingen bedömer att sökande i någon annan del inte uppfyller grundvillkoren i arbetslöshetsförsäkringen.

2.3.3 Service till arbetsgivare

Arbetsgivare kan genom Arbetsförmedlingen få lediga tjänster utannonserade på förmedlingens anslagstavlor, i tidningen *Platsbanken* samt i internettjänsten *Platsbanken*. Med hjälp av tjänsten *Annonsera direkt* kan arbetsgivaren publicera, ändra och ta bort sina annonser i platsbanken. Arbetsförmedlingen Kund-

¹⁰ Beslut om och utbetalning av arbetslöshetsersättning sker hos den enskilda arbetslöshetskassan.

¹¹ Arbetsförmedlingen (2011c).

tjänst godkänner annonserna före publicering och kontrollerar bl.a. att de inte är diskriminerande eller oetiska.¹² Arbetsgivare har även möjlighet att ingå avtal med Arbetsförmedlingen om att lediga platser publiceras i Platsbanken via automatisk filöverföring. Dessa platser stickprovsgranskas.

Arbetsgivare kan söka nya medarbetare i databasen *Sök CV*, där det finns presentationer av arbetssökande inom alla yrkesområden. Personer som söker arbete kan själva registrera sig i databasen och behöver därmed inte vara inskrivna som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen. I *Bildbanken* kan den som är i behov av konstnärlig kompetens söka professionella utövare inom konst- och designområdet. Uppdragsgivare kan söka bland bild-, film- och ljudpresentationer. *Kultur- och Nöjesbanken* är en liknande databas där t.ex. artister, musiker och dansare kan presentera sitt programutbud. För arbetsgivare som vill rekrytera personal från andra EU/EES-länder finns möjlighet att söka efter personal i de europeiska databaserna inom Euresportalen.

Arbetsförmedlingen kan hjälpa arbetsgivare att bedöma förutsättningarna för en rekrytering utifrån tillgången på arbetskraft och vid behov ge förslag på lämpliga sökande och alternativa rekryteringslösningar. Inom branscher och yrkesområden där det råder brist på arbetskraft kan Arbetsförmedlingen ordna arbetsmarknadsutbildningar. Arbetsförmedlingen genomför också rekryteringsträffar, rikstäckande jobbjakter och har ytterligare arbetsgivarkontakter. Om arbetsgivaren vill anställa en person med nedsatt arbetsförmåga finns möjligheter till vissa stöd (se avsnitt 5.1). Stöd kan i vissa fall också bli aktuellt vid anställning av individer som varit borta från arbetslivet under en längre tid (se avsnitt 4).

2.3.4 Skyldigheter för arbetsgivare

En anmälan om ledig plats vid Arbetsförmedlingen ska innehålla arbetsgivarens kontaktuppgifter, var arbetsplatsen ligger, arbetsuppgifter, kompetenskrav, löneförmåner, arbetets varaktighet, arbetstider, tillträdesdag och ansökningstid. Könns- och åldersangivelser samt krav på kunskaper i svenska språket får endast förekomma i särskilda fall.¹³

¹² Arbetsförmedlingen (2013e).

¹³ Arbetsförmedlingen (2014b).

Arbetsgivare som planerar att genomföra driftsinskränkningar som berör minst fem arbetstagare i ett län ska anmäla detta till Arbetsförmedlingen. För vissa branscher finns dock undantag från varselskyldigheten.¹⁴

3 Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet

Ekonomisk ersättning vid arbetslöshet återfinns i statsbudgeten under utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv, anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd. Anslaget för budgetåret 2013 uppgår till 31,2 miljarder kronor. Av detta belopp beräknas 14 miljarder för bidrag till arbetslöshetsersättning, 15,8 miljarder för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning och 1,3 miljarder för statliga ålderspensionsavgifter.¹⁵

I det här avsnittet beskrivs regelverket kring arbetslöshetsförsäkringen vid utgången av 2013. Avsnittet innehåller också en kortfattad beskrivning av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

3.1 Arbetslöshetsförsäkringen

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Beskrivning: Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring. *Grundförsäkringen* gäller den som uppfyllt arbetsvillkoret men som inte är medlem i någon arbetslöshetskassa eller som inte har varit medlem tillräckligt länge. *Inkomstbortfallsförsäkringen* gäller den som varit medlem i en arbetslöshetskassa i minst tolv månader och som uppfyllt ett arbetsvillkor under medlemstiden. Försäkringarna omfattar såväl arbetstagare som företagare. Beslut om arbetslöshetsersättning tas av arbetslöshetskassorna, vilka också betalar ut ersättningarna.

Allmänna villkor: Rätt till ersättning vid arbetslöshet har en arbetssökande som: (1) är arbetsför och som är oförhindrad att åta sig arbete för en arbetsgivares räkning minst 3 timmar varje dag och i genomsnitt minst 17 timmar i veckan, (2) är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, (3) även i övrigt står till arbetsmarknadens förfogande. Ersättning lämnas inte till personer som går en utbildning, är permitterade eller tjänstlediga utan lön eller till de nyanlända

¹⁴ Arbetsförmedlingen (2012d).

¹⁵ Regeringens proposition 2012/13:1.

invandrare¹⁶ som har rätt till etableringsersättning. Ersättningen enligt grundförsäkringen lämnas tidigast den dag den arbetslöse fyller 20 år. Den som avvisar en anvisning till jobbgarantin för ungdomar har inte rätt till ersättning vid fortsatt arbetslöshet.

En företagare anses vara arbetslös när han eller hon upphör bedriva näringsverksamhet och då det inte vidtas några åtgärder inom näringsverksamheten, eller då näringsverksamheten vid en samlad bedömning upphört definitivt.

Ett erbjudet arbete ska anses lämpligt om det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen tagit skäligen hänsyn till den sökandes förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden. Anställningsförmåner och arbetsförhållanden ska också anses vara godtagbara.

Villkor för medlemskap i arbetslöshetskassa: Rätt att bli medlem i en arbetslöshetskassa har den som förvärvsarbetar vid ansökningstillfället och uppfyller kassans stadgar om arbetet inom kassans verksamhetsområde. Även den som inte arbetar vid ansökningstillfället har rätt att bli medlem om han eller hon uppfyllde villkoren när han eller hon senast arbetade. Den som har fyllt 64 år eller redan är medlem i en annan arbetslöshetskassa har inte rätt till medlemskap.

Arbetsvillkor: Rätt till ersättning har den som, under de senaste tolv månaderna före arbetslösheten (ramtid), arbetat minst 80 timmar per månad i minst sex månader, alternativt 480 timmar under sex sammanhängande månader och då minst 50 timmar per månad. Med arbete avses även tid då den sökande har haft semester, avgångsvederlag eller varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av annan anledning än sjukdom, totalförsvarsplikt eller barns födelse. Totalförsvarsplikt och föräldraledighet kan i vissa fall jämföras med arbete om det behövs för att uppfylla arbetsvillkoret, dock under högst två månader tillsammans. Arbete som finansieras med särskilt anställningsstöd eller med stöd till start av näringsverksamhet räknas inte in i arbetsvillkoret. När ramtiden ska bestämmas räknas inte den tid då den sökande varit hindrad att arbeta av ett antal skäl, som exempelvis sjukdom, avslutad heltidsutbildning, vård av eget barn som inte fyllt två år eller förvärvsarbete med stöd av särskilt anställningsstöd.

¹⁶ Se avsnitt 4.2.1.

Ersättningstid: Arbetslöshetsförsäkring betalas ut under längst 300 dagar. Innan ersättningen betalas ut för första gången ska sju dagars karens fullgöras (*karensvillkor*). Föräldrar som dag 300 har barn under 18 år kan få ytterligare 150 ersättningsdagar. Även dagar med aktivitetsstöd räknas in i ersättningsperioden.

Om arbetslösheten upphör före ersättningsperiodens slut har den sökande rätt till ersättning under det återstående antalet dagar av perioden vid ny arbetslöshet, även om han eller hon då inte uppfyller arbets- och karensvillkoren. Den sökande har dock inte rätt till ersättning om en sammanhängande tid av tolv månader har förflutit sedan sökanden senast fick dagpenning eller aktivitetsstöd. Tid då den sökande varit hindrad att arbeta på grund av exempelvis sjukdom eller totalförsvarsplikt räknas inte in i de tolv månaderna.

Om ersättningsperioden löpt ut men den sökande under perioden på nytt uppfyllt arbetsvillkoret lämnas ersättning ut under ytterligare en period. I detta fall måste karensvillkoret uppfyllas på nytt.

Ersättningens storlek: Ersättningen i grundförsäkringen är 320 kronor per dag för den som har arbetat heltid. Ersättningen i inkomstbortfallsförsäkringen ges med 80 procent av den tidigare inkomsten under de 200 första ersättningsdagarna och med 70 procent under resten av ersättningsperioden. Ersättningen får vara lägst 320 och högst 680 kronor per dag för de som arbetat heltid. För den som arbetat deltid minskas beloppet proportionellt. Ersättning betalas ut under högst fem dagar per kalendervecka.

En sökande som under ersättningsperioden på nytt uppfyller arbetsvillkoret kan få en ny ersättningsperiod på 300 ersättningsdagar. Ersättningen beräknas då på den sökandes inkomst under de senaste tolv månaderna. Om det är fördelaktigt kan den sökande istället få en dagpenning på 65 procent av den dagsförtjänst som ersättningen var baserad på i den tidigare ersättningsperioden. Detta får ske under högst två ersättningsperioder efter varandra. En ny ersättningsperiod inleds alltid med sju dagars karens.

Om den sökande, på grund av arbetslösheten, får fortlöpande ersättning från annan än arbetslöshetskassan, får ersättning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas och den aktuella ersättningen. För den som arbetar deltid eller har pension gäller särskilda regler.

Den som lämnat jobb- och utvecklingsgarantin eller jobbgarantin för ungdomar (se avsnitt 4.1 kan, vid arbetslöshet som inträffar inom tolv månader, få arbetslöshetsersättning som motsvarar 65 procent av den dagsförtjänst som låg till grund för den senaste lämnade arbetslöshetsersättningen (om det är fördelaktigt). Detta får ske högst två gånger för en sökande.

Varning och avstängning från rätt till ersättning: En sökande ska varnas om han eller hon 1) utan godtagbart skäl inte medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan, 2) utan godtagbart skäl inte lämnat en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen inom utsatt tid, 3) utan godtagbart skäl inte besökt eller tagit kontakt med Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör vid överenskommen eller på annat sätt beslutad tidpunkt, 4) utan godtagbart skäl inte sökt anvisat lämpligt arbete, eller 5) inte aktivt sökt lämpliga arbeten.

Om sökanden vid upprepade tillfällen inom samma ersättningsperiod missköter arbets sökandet ska han eller hon stängas av från ersättning. Vid det andra tillfället ska avstängningstiden vara en ersättningsdag, vid det tredje tillfället fem ersättningsdagar och vid det fjärde tillfället tio ersättningsdagar. Om sökande missköter sig en femte gång under ersättningsperioden har personen inte rätt till ersättning förrän han eller hon uppfyller ett nytt arbetsvillkor.

En sökande ska stängas av i fem ersättningsdagar om personen 1) avvisar ett erbjudet lämpligt arbete, 2) genom sitt uppträdande uppenbarligen vållat att en anställning inte kommit till stånd, eller 3) avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas.

Om sökanden förlänger tiden i arbetslöshet i anslutning till eller inom samma ersättningsperiod ska han eller hon stängas av från rätten till ersättning i 10 ersättningsdagar vid det andra tillfället och i 45 ersättningsdagar vid det tredje tillfället. Upprepas det en fjärde gång under samma ersättningsperiod har sökande inte rätt till ersättning innan han eller hon uppfyller ett nytt arbetsvillkor.

En sökande ska stängas av från rätt till ersättning i 45 ersättningsdagar om han eller hon 1) utan giltig anledning lämnar sitt arbete, 2) på grund av otillbörligt uppförande skilts från sitt arbete, 3) utan giltig anledning lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas, eller 4) uppträtt på ett sådant sätt att Arbetsförmedlingen återkallat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program för vilket aktivitetsstöd lämnas.

Om det är sannolikt att arbetet eller programmet skulle ha varat i högst 10 dagar ska sökanden stängas av i 20 ersättningsdagar.

Om en sökande orsakar sin arbetslöshet enligt ovan en andra gång i anslutning till eller inom samma ersättningsperiod ska personen på nytt stängas av från ersättning. Om det upprepas en tredje gång under samma ersättningsperiod har sökande inte rätt till ersättning förrän han eller hon har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor. En avstängning får pågå i högst 112 kalenderdagar.

3.2 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen¹⁷

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har i uppgift att utöva tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har koppling till arbetslöshetsförsäkringen. IAF ska kontrollera att arbetslöshetskassorna tillämpar ersättningsreglerna korrekt så att sökande behandlas rättsäkert och lika över hela landet. IAF ska också verka för att ersättningen endast betalas ut till dem som är berättigade till den.

IAF utfärdar föreskrifter som förtydligar tolkningen av lagarna om ersättningsreglerna och om arbetslöshetskassornas verksamhet. I granskningen av Arbetsförmedlingen ingår tillsyn över rutiner och ärenden hos förmedlingen som påverkar rätten till arbetslöshetsersättning samt då anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program återkallas. IAF har även till uppgift att granska Arbetsförmedlingens utbetalning av statsbidrag till arbetslöshetskassorna. IAF företräder staten i juridiska frågor som gäller arbetslöshetsförsäkringen.

4 Arbetsmarknadspolitiska program och stöd

I statsbudgeten finns anslagen för de arbetsmarknadspolitiska programmen under utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv, anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Anslaget för de arbetsmarknadspolitiska programmen (exklusive aktivitetsstöd¹⁸) för budgetåret 2013 uppgår till knappt 7,9 miljarder kronor. I det här avsnittet beskrivs regelverket för de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden vid utgången av 2013. Viktiga förändringar under året redovisas i avsnitt 7.

¹⁷ Förordning (2007:906) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2013).

¹⁸ Anslaget för aktivitetsstöd uppgår till 15,8 miljarder, se avsnitt 3.

4.1 Arbetsmarknadspolitiska program

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Gemensamma regler

Syfte: De arbetsmarknadspolitiska programmen syftar till att stärka den enskildes möjligheter att få eller behålla ett arbete.

Målgrupp: Programmen riktar sig till personer som är minst 25 år gamla och som är eller riskerar att bli arbetslösa och som söker arbete genom Arbetsförmedlingen. Särskilda villkor finns för prova-på-platser, praktisk kompetensutveckling, stöd till start av näringsverksamhet och arbetslivsintroduktion (se respektive program). Unga med funktionshinder och personer som uppfyller villkoren för att delta i arbetslivsintroduktion, etableringsinsatser för vissa invandrare eller som deltar i en förberedande insats i form av kortare folkhögskoleutbildning får anvisas även om de inte har fyllt 25 år. Personer som av särskilda skäl står långt ifrån arbetsmarknaden kan anvisas från att de fyllt 18. Anvisning får även göras av personer som fyllt 20 år om de uppfyller villkoren för instegsjobb.

Villkor: En anvisning till ett program ska vara arbetsmarknadspolitiskt motiverad.¹⁹ Det betyder att en anvisning endast får göras om den framstår som lämplig både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv. Innan någon anvisas till ett program som är förlagt till en arbetsplats ska Arbetsförmedlingen samråda med arbetstagarparten på den aktuella arbetsplatsen. För privata arbetsgivare samt offentliga arbetsgivare som bedriver affärsverksamhet ska Arbetsförmedlingen inhämta information för att säkerställa att arbetsgivaren inte har näringsförbud, skatteskulder som har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning eller betalningsanmärkning som inte är obetydlig innan någon erbjuds programmet eller insatsen på arbetsplatsen. Om sådant förhållande föreligger får någon anvisning inte göras.

Tid i program: En anvisning ska omfatta verksamhet på heltid under en bestämd tidsperiod som får vara längst sex månader. Under vissa omständigheter kan verksamheten ske på deltid eller vara längre än sex månader. Andra regler gäller för prova-på-platser, praktisk kompetensutveckling, förberedande insats i

¹⁹ En anvisning till ett program innebär att den som anvisas erbjuds att ta del av programmet.

form av kortare folkhögskoleutbildning samt arbetslivsintroduktion (se respektive program).

För den som inte inställer sig vid programmets början (utan att anmäla giltigt förhinder), inte kan tillgodogöra sig programmet på ett tillfredsställande sätt, missköter sig eller avvisar ett erbjudande om lämpligt arbete utan godtagbara skäl, kan anvisningen återkallas. En anvisning kan också återkallas om det i övrigt finns särskilda skäl för detta.

Ersättning till deltagare: Ersättningen till dem som deltar i de arbetsmarknadspolitiska programmen kallas *aktivitetsstöd*. Den som är eller skulle varit berättigad till arbetslöshetsersättning får samma ersättning som vid arbetslöshet, dock lägst 320 kronor per dag. Det samma gäller för den som anvisats till jobb- och utvecklingsgarantin enligt punkt (2), se avsnitt 4.1.9. Den som är utförsäkrad får aktivitetsstöd med 65 procent av tidigare inkomst, dock lägst 320 kronor per dag. Deltagare som inte är berättigade till arbetslöshetsförsäkring får 223 kronor per dag. För deltagare i jobbgarantin för ungdomar och förberedande insats i form av kortare folkhögskoleutbildning gäller särskilda regler, se avsnitt 4.1.8. Till unga med funktionshinder som deltagit i program under minst 12 månader lämnas aktivitetsstöd med lägst 475 kronor per dag.

Aktivitetsstöd lämnas för högst fem dagar per kalendervecka och kan reduceras med andra inkomster som lämnas för samma tid. Om programmet inte pågår på heltid ska stödet minska i motsvarande utsträckning om det inte finns särskilda skäl mot det.

Ersättning till deltagare vid resor m.m.: Kostnader för resor, logi, dubbelt boende och vissa andra kostnader kan ersättas om de överstiger 50 kronor och är nödvändiga för att någon ska kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, delta i arbetslivsinriktad rehabilitering eller genomgå en utredning inför en anvisning.

Kostnader för dagliga resor får ersättas om de överstiger 600 kronor per månad eller kostnaden för normal dagpendling på orten. Den som inte reser dagligen får ersättas med skälig kostnad för en resa till och från platsen där han eller hon tar del av programmet, rehabiliteringen eller utredningen, och en hem- och återresa per månad. Kostnader för resa med eget fordon får ersättas om det är motiverat. Om det behövs för att en person med funktionshinder ska kunna resa kan en närståendes kostnad för en hem- och återresa ersättas. Ersättning kan

också vid behov lämnas för ledsagare. Den som har ett funktionshinder och tar del av ett program kan även få ersättning för resekostnader vid ett uppehåll i verksamheten som är längre än tio dagar samt för obligatoriska studieresor i Sverige eller annat land inom Norden.

Kostnader för logi och merkostnader för dubbelt boende får ersättas med 110 kronor per dag, dock högst 2 400 kronor per månad, eller den faktiska kostnaden, om tiden på annan ort än hemorten är kortare än 30 dagar och kostnaden är skälig.

Kostnader för läkarundersökningar, sakkunnigutlåtanden, särskilt utrustning samt utredning inför en anvisning får ersättas med den faktiska kostnaden.

4.1.1 Arbetsmarknadsutbildning

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1916.

Beskrivning: Arbetsmarknadsutbildning avser yrkesinriktad utbildning som upphandlas av Arbetsförmedlingen eller andra aktörer. Vilka utbildningar som är aktuella beror på hur arbetsmarknaden ser ut.

Syfte: Utbildningen syftar till att underlätta för den enskilde att få eller behålla ett arbete samt att motverka att det uppstår brist på arbetskraft på arbetsmarknaden.

Tid i programmet: Deltagande i arbetsmarknadsutbildning kan fortgå till dess att målet med utbildningen uppnåtts.

4.1.2 Arbetspraktik²⁰

Introduktionsdatum: Arbetspraktik ersatte från och med den 1 januari 1999 arbetsplatsintroduktion (API) och arbetslivsutveckling (ALU).

Beskrivning: Praktik på en arbetsplats. Praktiken kan pågå i högst sex månader.

Villkor: Arbetspraktik får anordnas av den som Arbetsförmedlingen ingår överenskommelse med. Vid överenskommelsen ska förmedlingen särskilt verka för att risken för att reguljära arbetstillfällen trängs undan blir så liten som möjligt. I branscher där arbetet är säsongbetonat får praktik endast

²⁰ Arbetsförmedlingen (2013a).

genomföras om den är avsedd att omfatta en längre tidsperiod än den normala säsongen. Anordnaren ska utfärda ett intyg efter avslutad praktik.

Prova på-platser och yrkeskompetensbedömning

Introduktionsdatum: 1 februari 2005.

Prova på-platser är en form av praktik som riktar sig till personer med ingen eller begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv. Den som anvisas en prova på-plats ska få visa upp sin kunskap och kompetens inom ett yrke eller på en arbetsplats där personen kan komma ifråga för en anställning. Prova på-platser ska användas tidigt och riktas mot dem som är nyinskrivna vid Arbetsförmedlingen. Insatsen kan pågå i högst tre månader.

Yrkeskompetensbedömning syftar till att ge personer med ingen eller begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv möjlighet att visa upp sina kunskaper och få en bedömning av dessa. Yrkeskompetensbedömning kan pågå i högst tre veckor.

Praktisk kompetensutveckling

Introduktionsdatum: 15 januari 2009

Praktisk kompetensutveckling är en form av praktik som riktar sig till arbetssökande som har tidigare arbetslivserfarenhet. Syftet med insatsen är att ge arbetssökande möjligheten att behålla kontakten med arbetslivet inom områden han eller hon har erfarenhet eller utbildning från. Målgruppen för praktisk kompetensutveckling är arbetssökande som nyligen blivit, eller som riskerar att bli, arbetslös. Praktiken kan pågå i upp till tre månader.

4.1.3 Arbetsträning för vissa nyanlända

Introduktionsdatum: 1 februari 2013.

Arbetsträning för vissa nyanlända finns i två delar: arbetsträning med handledare och praktiskt basår.

Målgrupp: Arbetssökande som har rätt till etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och som bedöms vara i behov av arbetsträning. Den som är över 30 år och har högst nio års utbildning får inom ramen för programmet anvisas till praktiskt basår.

Arbetsträningen vänder sig till arbetssökande som är i behov av mer stöd än de kan få under en praktik.²¹ Syftet är att låta arbetssökande prova sitt yrke, prova på ett nytt yrke eller att få arbetslivserfarenhet i Sverige.

Med praktiskt basår avses att den nyanlände arbetstränar på en arbetsplats och deltar i utbildning. Arbetsträningen kombineras med upphandlad utbildning som tillgodoser utbildningsbehovet på arbetsplatsen. Utbildningen och arbetsträningen kan kombineras med utbildning i svenska för invandrare (sfi).

Tid i programmet: Arbetsträning med handledare kan pågå i upp till sex månader. Det praktiska basåret kan vara mellan sex och tolv månader och ska rymmas inom tiden för etableringsplan.²²

Ersättning till anordnare: Vid arbetsträning utgår ett handledararvode på 150 kronor per dag.²³ Vid praktiskt basår är arvodet 200 kronor per dag.²⁴

4.1.4 Stöd till start av näringsverksamhet

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1 juli 1984.

Beskrivning: Aktivitetsstöd lämnas för en företagares försörjning under inledningskedet av näringsverksamheten.

Målgrupp: Stödet riktar sig till personer som är eller riskerar att bli arbetslösa och som bedöms ha goda förutsättningar att driva näringsverksamhet med tillfredsställande lönsamhet och som genom verksamheten kan få varaktig sysselsättning. Personer bosatta i sådant stödområde A eller B som avses i 2 § i förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd får beviljas stöd utan att de är eller riskerar att bli arbetslösa.

Arbetsförmedlingen bör inhämta upplysningar om den enskilde och dennes förutsättningar att driva näringsverksamhet innan den beslutar om stöd.

Tid i programmet: Stöd lämnas normalt under högst sex månader men kan under vissa omständigheter förlängas, exempelvis om det behövs p.g.a. sjukdom eller för att ett myndighetstillstånd som behövs för verksamheten försenats.²⁵

²¹ Arbetsförmedlingen (2014a).

²² Arbetsförmedlingen (2013b).

²³ ibid

²⁴ Arbetsförmedlingen (2014a).

²⁵ Arbetsförmedlingen (2013c).

4.1.5 Förberedande insatser

Introduktionsdatum: 1 augusti 2000. Vissa av de enskilda insatserna fanns dock tidigare medan andra har tillkommit senare.

Beskrivning: Individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska insatser av vägledande, rehabiliterande eller orienterande karaktär för den som särskilt behöver förbereda sig för ett annat program eller arbete.

Insatserna kan bestå av

- aktiviteter inom ramen för vägledning och platsförmedling
- fördjupad kartläggning och vägledning under längst tolv veckor
- aktiviteter inom ramen för arbetslivsinriktad rehabilitering
- aktiviteter särskilt avsedda för nyanlända invandrare som omfattas av etableringsinsatser (se avsnitt 4.2.1)
- strukturerad bedömning, värdering och dokumentation av en arbetssökandes tidigare förvärvade kunskaper och kompetens
- upphandlad utbildning av förberedande eller orienterande karaktär
- kortare folkhögskoleutbildning för ungdomar som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskola
- utbildning i svenska för invandrare (sfi) eller motsvarande utbildning vid folkhögskola, dock inte samtidigt som personen deltar i etableringsinsatser
- utbildning på grundskole- eller gymnasienivå inom det offentliga skolväsendet för långtidsinskrivna invandrare eller den som har ett funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga. Utbildningen ska motsvara längst sex månaders heltidsstudier (eller längre om det finns särskilda skäl).

Tid i programmet: För långtidsinskrivna invandrare eller personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga får utbildningstiden vara längre än sex månader om det finns särskilda skäl. För övriga insatser gäller vad som framgår av de gemensamma reglerna, se avsnitt 4.1.

4.1.6 Arbetslivsintroduktion

Introduktionsdatum: 1 januari 2010.

Beskrivning: Arbetslivsintroduktion avser individuellt anpassade arbetsmarknadspolitiska insatser av utredande, vägledande eller orienterande karaktär för den som efter långvarig sjukdom behöver förbereda sig för arbete eller för ett annat arbetsmarknadspolitiskt program.

Målgrupp: Personer vilkas dagar med sjukpenning har tagit slut. En anvisning kan även göras för personer vars rätt till aktivitetsersättning upphör på grund av att de fyllt 30 år. Anvisningen ska göras så att arbetslivsintroduktionen kan påbörjas i direkt anslutning till att ersättningen upphör. En anvisning kan göras i förtid för den som bedöms komma att förbruka sina dagar.

Tid i programmet: Arbetslivsintroduktion kan pågå i högst tre månader. Om arbetsprövning anordnas inom ramen för arbetslivsintroduktionen får den pågå i högst tre veckor.

Ersättning till deltagare: Deltagarna får aktivitetsstöd (se avsnitt 4.1). Personer mellan 18 och 25 år som inte är berättigade till arbetslöshetsersättning får utvecklingsersättning. Den som har ett slutbetyg från gymnasieskolan får utvecklingsersättning motsvarande det studiebidrag inom studiemedlet som lämnas enligt studiestödslagen (1999:1395), delat med fem, vilket ger 142 kronor per dag. Övriga, som fyllt 18 år, får t.o.m. det första kalenderhalvåret då personen fyller 20 år, utvecklingsersättning som motsvarar studiehjälpen inom studiemedlet delat med 22, vilket ger 48 kronor per dag.²⁶ Därefter lämnas utvecklingsersättning enligt ovan (d.v.s. med 142 kronor per dag).

4.1.7 Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning

Introduktionsdatum: 1 januari 2001.

Beskrivning: Insatser som sker in samverkan mellan Arbetsförmedlingen och andra aktörer på arbetsmarknaden och som inte kan anordnas inom ramen för övriga program, men som inte strider mot reglerna inom andra program.

Villkor: Projektet ska vara förenligt med den arbetsmarknadspolitiska verksamhetens huvuduppgifter (se avsnitt 2). Arbetsförmedlingen ska ingå en överenskommelse med den som ska samverka om ett projekt. Av överenskommelsen ska det framgå vad som är projektets syfte, dess innehåll, omfattning och finansiering, formerna för Arbetsförmedlingens medverkan och avtalat projektstöd till den som i samverkan med Arbetsförmedlingen anordnar projektet. Det ska också framgå hur projektet ska följas upp och utvärderas. Medel som avsätts till projektet får inte användas till försörjning av deltagarna.

²⁶ Försäkringskassan (2013).

4.1.8 Jobbgaranti för ungdomar

Förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar

Introduktionsdatum: 3 december 2007.

Målgrupp: Ungdomar som fyllt 16 men inte 25 år och som varit arbetslösa och anmälda hos Arbetsförmedlingen i sammanlagt 90 dagar under en ramtid om fyra månader. En anvisning kan även göras av personer som, inom åldersspannet, är arbetslös och inskriven vid Arbetsförmedlingen och som (1) deltagit i programmet Arbetslivsintroduktion, (2) beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller är villkorligt frigiven men inte fullgjort prövotiden eller (3) deltagit i etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och etableringsplanen har upphört att gälla för att tiden för etableringsplanen har löpt ut. Så snart en ungdom uppfyller förutsättningarna för en anvisning till jobbgarantin ska Arbetsförmedlingen pröva om en anvisning ska göras.

En anvisning ska avse verksamhet på heltid. En anvisning får ske på deltid om den enskildes arbetsutbud understiger heltid om det beror på (1) sjukdom eller funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, (2) föräldraledighet, eller (3) annat hinder som anmälts och godtagits av Arbetsförmedlingen. Anvisningen ska då göras för den tid som motsvarar arbetsutbudet. Den som har ett nedsatt arbetsutbud på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, och som inte kan få sjukpenning samtidigt som han eller hon är inskriven i programmet, ska anvisas på heltid även om personen har ett lägre arbetsutbud.

En anvisning kan även göras på deltid i en omfattning som understiger arbetsutbudet om den enskilde samtidigt (1) arbetar och personen är berättigad till arbetslöshetsförsäkring, eller (2) studerar sfi eller motsvarande utbildning vid folkhögskola eller är över 20 år och studerar på komvux, i en omfattning som tillsammans med tiden i garantin motsvarar individens arbetsutbud.

Syfte: Jobbgarantin ska erbjuda ungdomar särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser på ett tidigt stadium för att de så snabbt som möjligt ska få ett arbete som motsvarar deras hela arbetsutbud, eller delta i en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

Insatserna kan bestå av

- fördjupad kartläggning
- studie- och yrkesvägledning

- jobsökaraktiviteter med coaching
- arbetspraktik
- utbildning
- stöd till start av näringsverksamhet
- arbetslivsinriktad rehabilitering.

Under praktik, utbildning och arbetslivsinriktad rehabilitering ska minst fyra timmar per vecka användas till jobsökaraktiviteter. Utbildningen inom garantin kan bestå av kortare yrkesinriktad utbildning eller en kortare teoretisk utbildning som syftar till att den enskilde kan påbörja eller återgå till en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. De ungdomar som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskolan kan även gå en kortare folkhögskoleutbildning.

Tid i programmet: Deltagarna kan ta del av aktiviteterna till dess individen (1) påbörjar ett arbete på heltid, med eller utan statligt stöd, (2) påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, (3) påbörjar föräldraledighet, (4) påbörjar en period med sjukfrånvaro på heltid, eller (5) har deltagit i garantin under sammanlagt 15 månader. Arbetet, utbildningen, föräldraledigheten eller sjukfrånvaron måste pågå i mer än en månad för att den enskilde ska skrivas ut ur garantin. Utskrivning enligt punkt (2) gäller inte den som studerar på sfi eller komvux på deltid.

För den som missköter sig, avvisar en aktivitet inom garantin eller någon annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd, avvisar ett lämpligt arbete eller inte redovisar sina jobsökaraktiviteter kan anvisningen till jobbgarantin återkallas. Anvisningen kan också återkallas om deltagaren uppfyller ett nytt arbetsvillkor eller om det finns särskilda skäl för återkallelse.

Om en anvisning till garantin har återkallats på grund av att deltagaren misskött sig, avvisat en aktivitet inom garantin eller någon annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd, avvisat ett lämpligt arbete eller inte redovisat sina jobsökaraktiviteter kan den unge på nytt anvisas till garantin. Det får ske om personen anmält sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen inom 60 dagar från återkallelsen och har varit inskriven vid Arbetsförmedlingen under 45 dagar efter återkallelsen, för vilka aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning skulle ha lämnats om återkallelsen inte ägt rum. I de 45 dagarna räknas också dagar då individen arbetat.

Ersättning till deltagare: Den som är berättigad till arbetslöshetsersättning har rätt till aktivitetsstöd till motsvarande belopp, medan den som inte är berättigad till arbetslöshetsersättning får utvecklingsersättning. Aktivitetsstödet lämnas med olika procentsatser under ersättningsperioden. Under de 100 första ersättningsdagarna lämnas aktivitetsstöd till 80 procent av den dagsförtjänst som skulle ha legat till grund för arbetslöshetsersättningen. Under de därpå följande 100 ersättningsdagarna lämnas aktivitetsstöd till 70 procent och därefter till 65 procent. För deltagare med barn trappas ersättningen ned enligt arbetslöshetsförsäkringens regler (se avsnitt 3.1).

Den som har ett slutbetyg från gymnasieskolan får utvecklingsersättning motsvarande det studiebidrag inom studiemedlet som lämnas enligt studiestödslagen (1999:1395), delat med fem, vilket ger 142 kronor per dag. Övriga, som fyllt 18 år, får t.o.m. det första kalenderhalvåret då personen fyller 20 år, utvecklingsersättning som motsvarar studiehjälpen inom studiemedlet delat med 22, vilket ger 48 kronor per dag.²⁷ Därefter lämnas utvecklingsersättning enligt ovan (d.v.s. med 142 kronor per dag).

4.1.9 Jobb- och utvecklingsgarantin

Förordning: (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin

Introduktionsdatum: 2 juli 2007.

Syfte: Programmets syfte är att erbjuda personer som varit arbetslösa under en lång tid individuellt utformade insatser för att de så snabbt som möjligt ska få ett arbete.

Målgrupp: Den som är arbetslös och anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen kan anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin när personen: (1) har fått arbetslöshetsersättning och förbrukat 300 dagar av en ersättningsperiod och inte kvalificerat sig för en ny period med arbetslöshetsersättning, (2) har förbrukat 75 ersättningsdagar under veckor med deltidsarbete och är ensamstående med barn under 18 år helt eller delvis boende i hemmet, (3) inte fått arbetslöshetsersättning men som varit arbetslös och anmäld hos Arbetsförmedlingen eller deltagit i arbetsmarknadspolitiska program under 14 sammanhängande månader, (4) har deltagit i jobbgarantin för ungdomar i 15 månader, om anvisningen sker direkt efter deltagandet i jobbgarantin, (5) har beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller är villkorligt frigiven men inte fullgjort

²⁷ Försäkringskassan (2013).

prövotiden, (6) är över 25 år och har deltagit i programmet arbetslivsintroduktion, eller (7) har deltagit i etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och etableringsplanen har upphört att gälla för att tiden för etableringsplanen har löpt ut.

En anvisning ska avse verksamhet på heltid. En anvisning får ske på deltid om den enskildes arbetsutbud understiger heltid om det beror på (1) sjukdom eller funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, (2) föräldraledighet, eller (3) annat hinder som anmälts och godtagits av Arbetsförmedlingen. Anvisningen ska då göras för den tid som motsvarar arbetsutbudet. Den som har ett nedsatt arbetsutbud på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, och som inte kan få sjukpenning samtidigt som han eller hon är inskriven i programmet, ska anvisas på heltid även om personen har ett lägre arbetsutbud. En anvisning kan även göras på deltid i omfattning som understiger arbetsutbudet om personen samtidigt arbetar.

Arbetsförmedlingen ska kartlägga vilka insatser deltagaren i garantin behöver för att kunna stärka sin position på arbetsmarknaden och lämna det stöd som behövs för att uppfylla det som framgår av individens handlingsplan.

Programmet är uppdelat i tre faser. Den inledande fasen, som omfattar längst 150 dagar med aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, ska i huvudsak innehålla kartläggning, jobbsökaraktiviteter med coachning och förberedande insatser. Fas två ska därutöver omfatta praktik, arbetsträning och förstärkt arbetsträning. Om individen inte funnit ett arbete efter 450 dagar med aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning infaller fas tre, då personen ska få en sysselsättning hos en anordnare förmedlat av Arbetsförmedlingen. Varje sysselsättningsperiod i fas tre får pågå i högst två år. Under tiden ska deltagaren få fortsatt stöd av en arbetsförmedlare.

Tid i programmet: Personer som anvisats till programmet får ta del av insatsen till dess de påbörjar en anställning med eller utan statligt stöd, påbörjar en utbildning som inte berättigar till aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, påbörjar föräldraledighet eller en period med sjukfrånvaro på heltid. Om anställningen, utbildningen, föräldraledigheten kan antas vara kortvarig får Arbetsförmedlingen avvakta med utskrivning till dess att frånvaron har varat mer än 30 kalenderdagar i följd. Sjukfrånvaro måste pågå mer än en månad för att individen ska skrivas ut från programmet.

För den som avvisar en insats inom programmet, en annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd, eller ett lämpligt arbete utan godtagbara skäl, missköter sig, inte redovisar sina jobbsökaraktiviteter eller inte har regelbunden kontakt med en arbetsförmedlare, kan anvisningen återkallas. En anvisning kan även återkallas om individen uppfyller ett nytt arbetsvillkor eller om det i övrigt finns särskilda skäl för återkallelse.

Om en anvisning till garantin har återkallats på grund av att deltagaren misskött sig, utan godtagbart skäl avvisat ett erbjudande om lämpligt arbete, insats eller annan åtgärd, inte har redovisat sina jobbsökaraktiviteter, eller har haft regelbunden kontakt med en arbetsförmedlare får en ny anvisning göras om personen på nytt anmält sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen inom 60 kalenderdagar efter återkallelsen. Detta kan ske om personen efter återkallelsen varit inskriven vid förmedlingen under 45 dagar för vilka aktivitetsstöd skulle ha lämnats om inte återkallelsen gjorts. I de 45 dagarna ska dagar då den enskilde arbetat räknas in.

Ersättning till deltagare: Deltagarna får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Den som har haft arbetslöshetsersättning får stöd motsvarande 65 procent av tidigare dagsförtjänst, lägst 320 och högst 680 kronor. Övriga får 223 kronor per dag (som längst i 450 dagar). Den som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin direkt efter att ha deltagit i jobbgarantin för ungdomar, och som då hade utvecklingsersättning får utvecklingsersättning istället för aktivitetsstöd fram till att deltagaren fyller 25 år. Därefter lämnas aktivitetsstöd till lägsta ersättningen (sammantaget som längst i 450 dagar).

Den som på nytt anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin träder in i programmet dagen efter den ersättningsdag då han eller hon lämnade det.

Ersättning till anordnare: Ekonomiskt stöd lämnas till den som anordnar arbetsträning, förstärkt arbetsträning eller sysselsättning i fas tre.

4.1.10 Anställningsstöd

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd

Anställningsstöd lämnas till arbetsgivare i syfte att stimulera anställningar av personer som har svårigheter att få ett reguljärt arbete. Anställningsstöd lämnas i form av särskilt anställningsstöd eller som särskilt anställningsstöd i form av instegsjobb.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar sökande. Anställningsstöd får endast lämnas om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal inom branschen. Stöd får inte lämnas om uppsägningar på grund av arbetsbrist skett på den aktuella driftsenheten under de senaste nio månaderna. Anställningsstöd får heller inte lämnas till arbetsgivare som får annat bidrag för samma insats.

Anställningsformen kan vara såväl tillsvidareanställning som provanställning eller annan tidsbegränsad anställning. I branscher med säsongarbete lämnas endast stöd vid tillsvidareanställning eller vid anställning som varar längre än den normala säsongen. Personer som har anställts med anställningsstöd får inte permitteras av annan anledning än att arbetet inte kan bedrivas på grund av väderleksförhållanden eller liknande orsaker.

Den bidragsgrundande lönekostnaden, vilket stödet beräknas utifrån, består av kontant bruttolön, inklusive sjuklön och semesterlön samt lagstadgade sociala avgifter. Stöd lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden för vilken arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden. Anställningsstödet lämnas till arbetsgivaren i form av bidrag. Stöd för handledning lämnas med högst 50 kronor per dag under de tre första månaderna. För den som har en anställning med särskilt anställningsstöd och deltar i jobb- och utvecklingsgarantins fas tre lämnas stödet med högst 150 kronor per dag under de inledande tre månaderna och därefter med högst 100 kronor per dag.

Särskilt anställningsstöd

Introduktionsdatum: Särskilt anställningsstöd infördes ursprungligen 1 augusti 2000.

En person kan anvisas till en anställning med särskilt anställningsstöd om han eller hon deltagit i jobb- och utvecklingsgarantin i sammanlagt sex månader. Personer som anvisats till jobb- och utvecklingsgarantin efter att ha deltagit i jobbgarantin för ungdomar kan få anställningsstöd direkt vid inträdet i jobb- och utvecklingsgarantin. Stödet lämnas till 85 procent av lönekostnaden, dock med högst 890 kronor per dag. Stödet kan lämnas under längst 12 månader.

Särskilt anställningsstöd i form av instegsjobb

Introduktionsdatum: 2 juli 2007.

Stöd i form av instegsjobb kan lämnas för personer som är arbetslösa och anmälda som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, och som beviljats uppehållstillstånd under de senaste 36 månaderna. Vid beräkning av 36-månadersperioden bortses från tid som personen varit förhindrad att arbeta på grund av vård av barn under två år. En anvisning kan även göras för den som under de senaste 12 månaderna avslutat sin etableringsplan.

Anvisningen ska avse en anställning på del- eller heltid och inkludera inslag av handledning. Personer som anvisas ska studera, eller ha fått en utfästelse att studera sfi (svenska för invandrare). Studierna ska gå att kombinera med anställningen. Stödet lämnas med 80 procent av lönekostnaden, dock högst 800 kronor per dag.

En anvisning får göras för högst sex månader i taget och pågå i högst 24 månader. Stöd för anställning som omfattar mer än halvtid får dock inte lämnas för längre tid än 12 månader. Anvisningen kan förnyas inom 36-månadersperioden och individen kan få ta del av en ny anvisningsperiod utan att studera om han eller hon slutfört studierna till och med kurs C inom sfi. Vid beräkning av 36-månadersperioden bortses från tid som personen varit förhindrad att arbeta på grund av vård av barn under två år.

4.1.11 Arbetsplatsintroduktion

Förordning (2003:623) om arbetsplatsintroduktion

Introduktionsdatum: Arbetsplatsintroduktion genomfördes som försöksverksamhet i vissa kommuner från 1 september 2003 och som ordinarie verksamhet i 11 län från 2007. Det kan användas i hela landet från 2008.

Beskrivning: En specialutbildad arbetsförmedlare fungerar som stödperson åt en arbetssökande som saknar, eller har begränsad erfarenhet av svenskt arbetsliv. Stödet kan ges inför en anställning, i inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning. Stöd kan vid behov även lämnas till arbetsgivaren.

Målgrupp: Arbetssökande som är minst 20 år och som deltar eller har deltagit i av kommunen anordnat introduktionsprogram, eller som är eller riskerar att bli långtidsinskrivna vid Arbetsförmedlingen.

Villkor: Arbetsplatsintroduktion ska endast erbjudas om det framstår som lämpligt både för den enskilde och ur ett övergripande arbetsmarknadspolitiskt perspektiv.

Tid i programmet: Arbetsplatsintroduktion får lämnas under högst sex månader. Om det finns särskilda skäl får dock insatsen lämnas under längre tid. Stödet trappas successivt ned under stödperioden.²⁸

Ersättning till deltagare: Under introduktionstiden ska deltagaren vara anställd och lön utgår från arbetsgivaren. Aktivitetsstöd (se avsnitt 4.1) utgår endast i de fall då anställningen inleds med en kortare praktikperiod.

4.2 Övriga stöd och insatser

4.2.1 Etableringsplan

Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Förordning (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare

Förordning (2010:408) om mottagande för bosättning av vissa nyanlända invandare

Förordning (2010:409) om etableringssamtal och etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Introduktionsdatum: Försöksverksamhet på vissa orter under 2009–2010. Permanent med utökat uppdrag från december 2010.

Målgrupp: Personer, mellan 20–65 år, som fått uppehållstillstånd som flykting i Sverige, eller anhöriga till flyktingar som fått uppehållstillstånd inom två år från att den anhörige fick uppehållstillstånd.²⁹ Även flyktingar mellan 18–20 år kan tillhöra målgruppen om de inte har föräldrar i Sverige.

Arbetsförmedlingen ska genomföra etableringssamtal med en nyanländ snarast möjligt efter att han eller hon beviljats uppehållstillstånd. Etableringssamtalet

²⁸ Arbetsförmedlingen (2009a).

²⁹ Den s.k. tvåårsregeln utökas tillfälligt i under 2013 fr.o.m. februari, se SFS 2012:1000.

ska inbegripa frågor om boende, framtida arbete och resultera i en etableringsplan.

Arbetsförmedlingen ska upprätta en etableringsplan för den nyanlände inom två månader från att personen fick uppehållstillstånd, eller för den som hade uppehållstillstånd vid inresa i landet, från dagen för inresa eller första etableringssamtalet. Etableringsplanen kan upprättas senare om det finns särskilda skäl, dock senast inom ett år från att personen folkbokförts i en kommun. Etableringsplanen ska ha utgångspunkt i en kartläggning av den nyanländes utbildningsbakgrund, tidigare arbetslivserfarenhet och behov av utbildning och andra insatser. Etableringsplanen ska omfatta aktiviteter på heltid. Endast i vissa fall kan etableringsplanen omfatta aktiviteter på deltid.

Etableringsplanen ska omfatta högst 24 månader och minst innehålla utbildning i svenska för invandrare (sfi) eller motsvarande, samhällsorientering och aktiviteter för att underlätta och påskynda den nyanländes etablering i arbetslivet. Etableringsplanen upphör att gälla när (1) tiden för etableringsplanen har löpt ut, (2) den nyanlände har förvärvat arbetat på heltid i minst sex månader, eller (3) den nyanlände påbörjar en utbildning på högskolenivå för vilken studiemedel lämnas.

Den nyanlände kan även få hjälp av en etableringslots. Lotsens uppdrag är att stödja den nyanlände i sina kontakter med samhället och arbetsmarknaden genom lotsens personliga kontakter, språkkunskaper och kunskaper om svenskt samhälle och arbetsliv. Den nyanlände har rätt till en lots under den tid som etableringsplanen gäller. Den nyanlände och lotsen ska träffas minst tre timmar i månaden.³⁰

Ersättning till deltagare: En nyanländ som deltar i aktiviteter enligt etableringsplanen har rätt till etableringsersättning. Den som medverkar till att upprätta en etableringsplan får en dagsersättning om 231 kronor fem dagar per kalendervecka. Då den nyanlände deltar i aktiviteter enligt etableringsplanen lämnas etableringsersättning med 308 kronor per dag, fem dagar per kalendervecka. Vid deltagande på deltid minskas beloppet. Om den nyanlände har ett arbete som omfattas av etableringsplanen lämnas ersättning endast i den omfattning som personen inte arbetar. Etableringsersättning lämnas dock för förvärvsarbete som omfattas av etableringsplanen under en tid av sammanlagt

³⁰ Arbetsförmedlingen (2010a).

högst sex månader. Etableringsersättning lämnas inte om personen får andra ersättningar från socialförsäkringssystemet.

4.2.2 Flyttningsbidrag

Introduktionsdatum: Rörlighetsstöd har funnits i olika former sedan 1913.

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag

Beskrivning: Bidrag till flyttning eller pendling som sker av arbetsmarknadspolitiska skäl. Bidrag lämnas i form av pendlingsstöd, ersättning vid bohagstransport samt som ersättning för intervjurena.

Villkor: Bidrag lämnas till den som fyllt 25 år. Ersättning för intervjurena kan även lämnas till den som fyllt 20 år. Den som har fyllt 20 år kan också få pendlingsstöd och ersättning för bohagstransport om personen under en ramtid om femton månader varit arbetslös i minst 12 månader. Flyttningsbidrag får inte lämnas om anställningen på den nya orten kan ses som en flyttning mellan arbetsplatser i samma företag. Bidrag får heller inte lämnas om anställningen är arbetstagarens första anställning efter avslutad utbildning. Undantag kan göras om den avslutade utbildningen har varit arbetsmarknadsutbildning eller kommunal vuxenutbildning. Flyttningsbidrag får bara lämnas vid förflyttningar som är arbetsmarknadspolitiskt motiverade. För att få bidrag ska individen vara eller riskera att bli arbetslös, vara inskriven som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen och inte bedömas kunna få arbete på eller nära hemorten.

Ersättning för intervjurena

Ersättning för resa och logi får lämnas för besök på annan ort, om besöket bedöms vara nödvändigt för att anställningen ska komma till stånd. Om det gäller en utlandsresa inom EU ska den lediga platsen vara registrerad i en nationell databas eller EURES-databasen (se avsnitt 2.3). Ersättning för resa lämnas till skälig kostnad, dock med högst 2 500 kronor per tillfälle. Ansökan om bidrag ska göras före resan.

Ersättning för bohagstransport

Ersättning för bohagstransport får lämnas till den som har varit inskriven som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen i minst sex månader, som har fått en anställning som beräknas vara i minst sex månader på en annan ort än hemorten och som har fått en bostad på den orten eller i dess närhet. Ansökan om ersättning för bohagstransport ska göras före flyttningen. Ersättning lämnas inte

om sökanden har fått pendlingsstöd i mer än tre månader. Ersättning lämnas med den faktiska kostnaden om den är skälig, dock med högst 20 000 kronor per tillfälle.

Pendlingsstöd

Pendlingsstöd lämnas för dagpendling och veckopendling. Stödet lämnas till den som fått anställning på en ort som ligger på ett sådant avstånd att kostnaden för en resa dit överstiger kostanden för en resa inom normalt pendlingsavstånd från hemorten. Bidrag lämnas inte om arbetstagaren i den nya anställningen får ersättning för pendlingskostnaden av arbetsgivaren.

Bidrag för veckopendling får endast lämnas till den som bor på en ort där arbetslösheten i yrket är hög och som fått arbete som varar i minst tre månader, i en region där det finns brist på arbetskraft i yrket. Pendlingsstöd för veckopendling lämnas för skäliga kostnader för en resa tur och retur mellan hemorten och arbetsorten varannan vecka, och därutöver med 1 200 kronor per månad om den enskilde har kostnader för dubbelt boende. Stödet får lämnas under högst sex månader sammanlagt under en fyraårsperiod.

Stöd för dagpendling lämnas för resekostnader som överstiger de kostnader som arbetstagaren skulle ha haft vid normalt pendlingsavstånd, dock med högst 2 000 kronor i månaden. Anställningen ska vara i minst sex månader. Stödet får lämnas under högst sex månader och endast en gång under en tvåårsperiod.

4.2.3 Nystartsjobb

Förordning (2006:1481) om stöd för nystartsjobb

Introduktionsdatum: 1 januari 2007.

Syftet med nystartsjobb är att stimulera arbetsgivare att anställa personer som varit utan arbete en längre tid. Stödet kan lämnas för både tillsvidare-, prov- och tidsbegränsade anställningar. Den arbetsökande ska själv visa att han eller hon kvalificerar sig för nystartsjobb. Nystartsjobbet behöver inte förmedlas från Arbetsförmedlingen men arbetsgivaren måste ansöka om stödet därifrån.

Stödet motsvarar den lagstadgade arbetsgivaravgiften. För ungdomar som varit sjukskrivna lämnas ytterligare stöd motsvarande arbetsgivaravgiften för ungdomar (särskilt nystartsjobb). Om arbetstagaren är över 26 år gammal motsvarar stödet dubbla arbetsgivaravgiften. Det dubbla stödet kan även lämnas för

20–25 åringar om de varit utan arbete eller frånvarande från arbetslivet i minst tolv månader (under en ramtid om femton månader). Arbetsgivaren ska vara en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, eller en juridisk person. Arbetsgivaren måste vara registrerad hos Skatteverket och stödet tillgodoförs denne genom kreditering på skattekontot.

Målgrupp: Stöd kan lämnas vid anställning av personer som vid årets ingång fyllt 26 men inte 55 år och som vid beslutstillfället är arbetslösa och anmälda hos Arbetsförmedlingen, och som (under en ramtid på 15 månader) närmast före den dag ansökan kom in till Arbetsförmedlingen på heltid under minst ett år har

- 1 varit arbetslös eller deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program
- 2 haft ett skyddat arbete hos Samhall
- 3 varit arbetslös och fått ekonomiskt bistånd från socialtjänsten
- 4 fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning
- 5 omfattas av en kombination av förhållandena i 1–4.

Ungdomar som vid årets ingång är 20 men inte 26 år, samt personer som vid årets ingång är 55 år, som är arbetslösa och anmälda hos Arbetsförmedlingen, och som omfattas av förhållandena enligt punkterna ovan, kan få nystartsjobb efter sex månader (beräknas på en ramtid om nio månader).

Nystartsjobb kan också lämnas till den som är inskriven vid Arbetsförmedlingen och som beviljats uppehållstillstånd (på vissa grunder) inom de senaste tre åren, eller för den som har uppehållstillstånd som familjemedlem till en EES-medborgare. Stödet beviljas också för den som är inskriven i jobb- och utvecklingsgarantin men som inte kvalificerar sig för nystartsjobb på någon annan grund. Även den som beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller är villkorligt frigiven men inte fullgjort prøvotiden samt är arbetslös och anmäld vid Arbetsförmedlingen kan få nystartsjobb. Nystartsjobb som lämnas på de här grunderna kan lämnas för en person som vid årets ingång fyllt 20 år.

Nystartsjobb kan även lämnas för deltidsanställning. Den som varit förhindrad att arbeta på grund av vård av eget barn under två år kan räkna bort den tiden för att uppnå villkoren.

Villkor: Stödet lämnas under förutsättning att lön lämnas enligt kollektivavtal eller är likvärdig med kollektivavtal i branschen. Stöd får inte beviljas om ar-

betsgivaren har näringsförbud, skatteskulder som har lämnats till Kronofogdsmyndigheten för indrivning eller betalningsanmärkning som inte är obetydlig.

Tid med stöd: Stöd för nystartsjobb lämnas under lika lång tid som den som anställs har varit frånvarande från arbetslivet, dock längst under fem år. För personer över 55 år kan stödet lämnas under dubbelt så lång tid, dock längst i tio år eller till årets utgång det år han eller hon fyller 65 år. För ungdomar mellan 20 och 26 år lämnas stöd i längst ett år, men för den som fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning kan arbetsgivaren få ersättning upp till fem år. För deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin lämnas stöd under ett år. För nyanlända invandrare kan stöd lämnas i högst tre år från det att de fick uppehållstillstånd. För den som beviljats utslussningsåtgärder från fängelse eller för den som är villkorligt frigiven kan stödet lämnas motsvarande den utdömda strafftiden, dock minst ett och högst fem år. Beslut om nystartsjobb fattas för ett år i taget.

5 Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

I det här avsnittet beskrivs reglerna för de arbetsmarknadspolitiska insatser som riktas till funktionshindrade³¹ vid utgången av 2013. Stöden finansieras från anslag 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. i utgiftsområde 14, Arbetsmarknad och arbetsliv i statsbudgeten. För 2013 uppgår anslaget till 17,4 miljarder, varav 4,4 miljarder går till Samhall AB.

5.1 Särskilda program och stöd

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga

Programmen omfattar stöd och insatser som syftar till att kompensera den nedsättning av arbetsförmåga som finns hos personer med funktionshinder samt att stärka dessa personers möjligheter att få eller behålla ett arbete. Den som vill ta del av stöd ska samråda med Arbetsförmedlingen innan han eller hon vidtar en åtgärd som innebär en kostnad. Arbetsförmedlingen bedömer vilka stöd och insatser som är lämpliga i varje enskilt fall.

³¹ Av språkmässiga skäl används i texten funktionsnedsättning/funktionshindrade för de personer som omfattas av förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga.

5.1.1 Lönebidrag

Beskrivning: Lönebidrag innebär ekonomiskt stöd till arbetsgivare vid anställning av en person med funktionsnedsättning som kompensation för nedsatt arbetsförmåga. Stöd kan lämnas vid nyanställning, när en anställd återgår till sitt arbete efter att ha haft hel tidsbegränsad sjukersättning eller hel aktivitetsersättning, samt när en arbetstagare som tidigare haft anställning med lönebidrag får sin arbetsförmåga försämrad inom tre år från det att lönebidraget senast lämnades och det finns behov av att lönebidrag lämnas på nytt. Lönebidrag får även lämnas för arbetstagare som övergår från skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare till en annan anställning hos arbetsgivaren.

Lönebidrag kan också lämnas till en arbetsgivare som i samråd med Arbetsförmedlingen anställer en person med funktionsnedsättning när denne lämnar en annan anställning med lönebidrag. I sådana fall lämnas bidrag för den återstående tid som lönebidrag har beviljats. Bidrag får även lämnas i de fall en person med funktionsnedsättning lämnar en anställning som inte finansierats med lönebidrag om den som anställs är långtidssjukskriven från sin anställning och arbetsgivaren har fullgjort sin rehabiliteringsskyldighet men arbetstagaren ändå inte bedöms kunna återgå till anställningen.

Målgrupp: Lönebidrag får lämnas till personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga som inte bedöms kunna få eller behålla ett arbete om stödet inte lämnas.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. En anvisning får endast göras om arbetet bedöms lämpligt utformat efter den sökandes behov och kan bidra till att den anställde utvecklas och förbättrar sin arbetsförmåga, då arbetsmiljön är tillfredsställande och uppfyller arbetsmiljölagens krav samt om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller i väsentliga delar är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen.

Arbetsförmedlingen ska verka för att arbetstagaren övergår till en anställning utan lönebidrag. I samband med anvisningen ska en individuell handlingsplan upprättas för att underlätta en sådan övergång.

Tid i programmet: Lönebidrag får lämnas under längst fyra år. Stödet får endast förlängas utöver det fjärde året om det efter en särskild prövning bedömts motiverat med hänsyn till arbetstagarens arbetsförmåga. En förlängning ska

omprövas regelbundet. Ett första beslut om lönebidrag får omfatta högst ett år.³²

Ersättning till arbetsgivare: Bidraget storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgivarens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag. Om bidrag lämnas till en allmännyttig organisation med mer än 80 procent av den bidragsgrundande lönekostnaden lämnas även ersättning för merkostnader med 70 kronor per dag och person.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

5.1.2 Skyddat arbete

Beskrivning: Skyddat arbete finns i två former: skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare och skyddat arbete hos Samhall.

Målgrupp: Funktionsnedsatta vars arbetsförmåga är så nedsatt att de inte kan få annat arbete och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

Gemensamma villkor: Arbetsförmedlingen anvisar deltagare. En anvisning får endast göras om arbetet bedöms lämpligt utformat efter den sökandes behov och kan bidra till att den anställde utvecklas och förbättrar sin arbetsförmåga, då arbetsmiljön är tillfredsställande och uppfyller arbetsmiljölagens krav samt om lön och andra anställningsförmåner följer kollektivavtal eller i väsentliga delar är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. De som anställs i skyddat arbete omfattas inte av lagen (1982:80) om anställningskydd. Arbetsförmedlingen ska verka för att den som har skyddat arbete övergår till annan anställning.

³² Arbetsförmedlingen (2012a).

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)

Introduktionsdatum: 1 juli 1985.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till offentliga arbetsgivare som anordnar skyddat arbete för personer med funktionsnedsättning.

Målgrupp: Arbetslösa som har en socialmedicinsk funktionsnedsättning, är berättigade till insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade eller arbetslösa som på grund av långvarig och svår psykisk sjukdom inte tidigare har haft kontakt med arbetslivet eller har varit borta från det en längre tid.

Villkor: En anvisning får inte göras om arbetet bedrivs inom konkurrensutsatt verksamhet eller sektor. Arbetsgivaren ska tillsammans med Arbetsförmedlingen, den anställde och en lokal facklig organisation underteckna en överenskommelse som anger insatser som ska utveckla och öka den anställdes arbetsförmåga och möjligheter att få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden.³³

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare får endast kombineras med stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen och särskilda insatser för syn- och hörselskadade enligt första punkten i avsnitt 5.1.6.

Ersättningstid: Ersättning ges normalt för ett år i taget.³⁴

Ersättning till arbetsgivare: Bidraget storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgivarens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

³³ Arbetsförmedlingen (2012b).

³⁴ *ibid.*

Skyddat arbete hos Samhall³⁵

Introduktionsdatum: Samhall bildades 1980.

Beskrivning: Samhall är ett statligt bolag som har till uppgift att ge arbete åt personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet inom städ och tvätt, lager och logistik, äldre-service, arbetsplats och fastighet samt tillverkning.

Mål: Samhall ska under 2013 ge arbete åt anställda med funktionsnedsättning under minst 29,4 miljoner arbetstimmar.³⁶ Minst 40 procent av dem som rekryteras till Samhall ska höra till de prioriterade grupperna (personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med utvecklingsstörning eller neuropsykologiskt funktionshinder, personer med mer än ett funktionshinder som tillsammans medför omfattande nedsättning av arbetsförmågan samt arbetssökande med funktionshinder i jobb- och utvecklingsgarantins sysselsättningsfas). Minst 6 procent brutto av de tillsvidareanställda med funktionsnedsättning ska lämna Samhall för ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Samhall ska erbjuda anställningar omfattande 25 procent åt personer med 75 procent sjukersättning. Bolaget ska även erbjuda utvecklingsanställning till minst 1 000 personer.

Villkor: Arbetsförmedlingen anvisar arbetstagare. Arbetsförmedlingen ska tillsammans med Samhall och den anställde upprätta en överenskommelse som anger syftet med anställningen, stödbehov, utvecklingsinsatser samt en tidsplan för en eventuell övergång till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Skyddat arbete hos Samhall får inte kombineras med någon annan insats.

Tid inom Samhall: Tillsvidareanställning eller anställning till dess övergång till reguljärt arbete sker.

Ersättning till Samhall: Staten ersätter Samhall för de merkostnader som bolaget har.

³⁵ Förutom förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga baseras avsnittet på Arbetsförmedlingen (2013d) och Samhall (2014).

³⁶ Beräkningen av timramen förändras 2013 (Samhall 2014).

5.1.3 Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1987.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare eller annan som har en kostnad för köp, hyra eller reparation av arbetshjälpmedel eller andra anordningar som en person med funktionsnedsättning behöver som anställd, företagare, fri yrkesutövare eller för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering. Stöd kan också lämnas för expertundersökningar för att klarlägga behovet av hjälpmedel.

Villkor: Stöd till hjälpmedel för en anställd lämnas för behov som framkommer under de första tolv månaderna av anställningen. För den som är anställd med lönebidrag, i skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare, i en trygghetsanställning eller utvecklingsanställning kan stödet lämnas så länge som lönebidraget lämnas eller anställningen varar. Stöd får inte lämnas för hjälpmedel som normalt behövs i verksamheten, som kan ersättas genom annat statligt stöd eller som enligt bestämmelserna ska utföras utan stöd.

Ersättning: Stöd till hjälpmedel på arbetsplatsen får lämnas med högst 100 000 kronor per år vardera till den som har funktionsnedsättningen och till arbetsgivaren. Om stödet gäller datorbaserade hjälpmedel eller om det finns synnerliga skäl kan ett högre belopp lämnas. Om det inte finns särskilda skäl ska stöd till hjälpmedel som inte använts för avsett ändamål betalas tillbaka.

5.1.4 Stöd till personligt biträde

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1997.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetsgivare eller annan som har kostnader för ett personligt biträde åt en person med funktionsnedsättning som behöver biträde som anställd, företagare, fri yrkesutövare, för att kunna ta del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, arbetslivsinriktad rehabilitering eller praktisk arbetslivsorientering.

Ersättningstid: Beslut om stöd till personligt biträde får omfatta längst två år och kan beviljas så länge Arbetsförmedlingen bedömer att personen har behov av stöd i arbetssituationen för att klara sina arbetsuppgifter. Stödet omfattning ska följas upp och bedömas inför omprövning av beslut.³⁷

³⁷ Arbetsförmedlingen (2014d).

Ersättning: Stöd till personligt biträde lämnas med högst 60 000 kronor per år till arbetsgivaren eller den som har kostnaden för biträdet. Företagare som har funktionshinder som medför stora kommunikationssvårigheter kan få stöd om högst 120 000 kronor per år.

5.1.5 Särskild stödperson för introduktion och uppföljning

Introduktionsdatum: Infördes ursprungligen 1993.

Beskrivning: Arbetsförmedlingen utser en särskild stödperson åt en person med funktionsnedsättning vilken behöver extra stöd och träning i inledningsskedet av en anställning eller under arbetspraktik som föregår en anställning. Stödpersonerna kallas SIUS-konsulenter och de är anställda hos Arbetsförmedlingen.

Ersättningstid: Insatsen lämnas under högst sex månader under introduktionen samt under uppföljning av anställningen. Uppföljningsstöd får lämnas under minst ett år från anställningens början.³⁸

5.1.6 Särskilda insatser för syn- och hörselskadade

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till

- 1 tal och punktskriftslitteratur som synskadade behöver för att ta del av arbetsmarknadsutbildning eller annan utbildning inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program
- 2 kostnader för tolk åt barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade som tar del av utbildning inom ett företag eller för inläsning på ljudmedier av facklitteratur till en synskadad som tar del av utbildning inom ett företag.

Villkor: Stödet avser inte insatser som landstinget ska svara för.

Ersättning: Vid utgifter enligt första punkten kan samtliga kostnader ersättas. Vid utgifter enligt andra punkten ersätts kostnader med högst 50 000 kronor per år.

³⁸ Arbetsförmedlingen (2012c).

5.1.7 Särskilt stöd till start av näringsverksamhet

Introduktionsdatum: Näringshjälp infördes ursprungligen 1915.

Beskrivning: Ekonomiskt stöd till arbetslösa personer med funktionsnedsättning som har kostnader för att skaffa utrustning eller andra kostnader när de startar näringsverksamhet.

Villkor: Näringsverksamheten måste förväntas ge ett väsentligt tillskott till försörjningen. Stödet får kombineras med stöd till start av näringsverksamhet.

Ersättning: Stödet får lämnas med högst 60 000 kronor per person. Stödet ska betalas tillbaka om näringsverksamheten läggs ned eller säljs inom tre år efter det att stödet lämnades, om det inte finns särskilda skäl.

5.1.8 Trygghetsanställning

Introduktionsdatum: 1 januari 2006.

Beskrivning: Anställning hos annan arbetsgivare än sådan som ingår i Samhall-koncernen för en person med funktionsnedsättning och vars behov inte kan tillgodoses genom andra insatser.

Villkor: Arbetsförmedlingen ska verka för att den som har en trygghetsanställning övergår i annan anställning, och åtminstone var fjärde år pröva att stödets storlek inte överstiger den nivå som behövs för att kompensera för arbetstagarens nedsättning i arbetsförmåga eller arbetsgivarens särskilda kostnader.

Ersättning: Ersättningens storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgivarens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

Arbetsgivaren kan därtill få ersättning (anordnarbidrag) för särskilda kostnader med högst 130 kronor per dag och person. Sådan ersättning lämnas dock inte om arbetsgivaren blir kompenserad för särskilda kostnader genom annat stöd.

5.1.9 Utvecklingsanställning

Introduktionsdatum: 1 januari 2006.

Beskrivning: Anpassat arbete hos en offentlig eller privat arbetsgivare för en person med funktionsnedsättning för att denne ska kunna utveckla sin arbetsförmåga. En utvecklingsanställning omfattas inte av lagen om anställningskydd.

Tid i program: Stöd lämnas under längst 12 månader. Anställningen kan förlängas i längst 12 månader om det finns särskilda skäl.

Ersättning: Ersättningens storlek fastställs med hänsyn till graden av nedsättning av arbetstagarens arbetsförmåga och hur stor del av arbetsgivarens lönekostnad som är bidragsgrundande. Den del av lönekostnaden som vid heltidsarbete överstiger en bruttolön om 16 700 kronor per månad läggs inte till grund för bidrag.

Bidragsgrundande lönekostnad är kontant bruttolön inklusive sjuklön och semesterlön, lagstadgade sociala avgifter och avgifter enligt lagen om allmän löneavgift samt premier för avtalsenliga arbetsmarknadsförsäkringar. Bidrag lämnas endast för dagar som ingår i den normala veckoarbetstiden och för vilka arbetsgivaren betalar lön eller sjuklön. Vid deltidsarbete minskas stödet i förhållande till arbetstiden.

Arbetsgivaren kan därtill få ersättning (anordnarbidrag) för särskilda kostnader med högst 130 kronor per dag och person. För personer som har en utvecklingsanställning hos Samhall kan ett förstärkt anordnarbidrag lämnas om 230 kronor per dag och person om personen före utvecklingsanställningen deltagit i programmet arbetslivsintroduktion och under tre månader deltagit i förberedande insatser hos Samhall. Sådan ersättning lämnas dock inte om arbetsgivaren blir kompenserad för särskilda kostnader genom annat stöd.

5.2 Andra stöd och insatser

5.2.1 Bidrag till arbetshjälpmedel

Förordning (1991:1046) om bidrag till arbetshjälpmedel

Beskrivning: Bidrag till arbetshjälpmedel som utbetalas för att en sjukskriven person ska kunna återgå i arbete, eller för att en person ska kunna fortsätta arbeta trots en funktionsnedsättning. Bidraget kan också lämnas i förebyggande syfte.³⁹

Bidraget lämnas till arbetsgivaren eller arbetstugaren för köp eller hyra av arbetshjälpmedel eller anordningar på arbetsplatsen som behövs för att arbetstugaren ska kunna utföra sitt arbete. Bidrag kan också ges för expertundersökningar för anpassningsåtgärder. För jordbrukare gäller särskilda regler.

Villkor: Bidrag kan bara betalas ut för arbetshjälpmedel och anpassningar som inte ingår i arbetsgivarens arbetsmiljöansvar.

Ersättning: Arbetsgivare och arbetstugare kan vardera få bidrag med högst 50 000 kronor. Om bidraget ska användas till datorbaserade hjälpmedel kan högre belopp beviljas.

6 Europeiska socialfonden

Genom medlemskapet i Europeiska unionen har Sverige möjlighet att delta i olika gemensamma europeiska utvecklingsprogram, bland annat genom Europeiska socialfonden. Socialfonden är en av EU:s två strukturfonder. Syftet med strukturfonderna är att minska skillnaderna i utvecklingsnivå mellan olika regioner och länder i unionen. Socialfonden stödjer projekt som främjar kompetensutveckling och motverkar utanförskap.⁴⁰

Under programperioden 2007–13 är socialfonden i Sverige uppdelad i två programområden: 1) kompetensförsörjning och 2) utökat arbetskraftsutbud. Inom programområde 1 ska projekten främja kompetensutveckling och rikta sig till personer som har sysselsättning. Stöd lämnas till projekt som syftar till att: underlätta för människor att utvecklas i takt med arbetslivets krav, öka kunskaperna om hur man motverkar diskriminering och främjar likabehandling, samt öka kunskaperna om hur långtidssjukskrivningar kan förebyggas.⁴¹ Inom programområde 2 ska projekten motverka utanförskap. Där stöds projekt som bidrar till ökad social sammanhållning och ett inkluderande arbetsliv, med fokus på personer som står långt från arbetsmarknaden. Projekten ska ge deltagarna

³⁹ Försäkringskassan (2012).

⁴⁰ Svenska ESF-rådet (2013).

⁴¹ Svenska ESF-rådet (2009a).

ökade möjligheter att komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden. Viktiga målgrupper är personer som är eller har varit långtidssjukskrivna samt långtidsarbetslösa. Projekt som underlättar för unga och personer med utländsk bakgrund att etablera sig på arbetsmarknaden är särskilt prioriterade.⁴²

För programperioden 2007–13 har Sverige tilldelats 6,2 miljarder kronor från Europeiska socialfonden. Av medlen fördelas 30 procent för projekt inom kompetensförsörjning och 70 procent inom ökat arbetskraftsutbud.⁴³ Utbetalningarna från socialfonden redovisas i statsbudgeten under utgiftsområde 14, anslag 1:6. Utbetalningarna avser delfinansiering av det nationella struktur-fondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Anslaget bekostar även den statliga medfinansieringen av insatser inom programmet för kompetensutveckling. För 2013 uppgår anslaget till drygt 1,4 miljarder kronor. Svenska ESF-rådet är utbetalande myndighet. Arbetsförmedlingen har möjlighet att svara för en viss del av den statliga nationella medfinansieringen av struktur-fondsprogrammen om projektens verksamhet ligger i linje med Arbetsförmedlingens verksamhet. Detta har exempelvis skett inom programområde 2, ökat arbetskraftsutbud.

7 Viktiga förändringar under 2013

7.1 Viktiga förändringar i arbetslöshetsförsäkringen

Nytt sanktionssystem

2013-09-01 Tidigare sanktionssystem med nedsättning av dagpenningen upphör. Sanktionen i form av avstängning blir mildare. Tidigare gällde i normal-fallet att avstängningen skulle vara i 45 eller 60 ersättningsdagar. Den längsta avstängningsperioden blir nu 45 dagar. Nytt är också att en arbetssökande varnas vid vissa beteenden och att avstängning sker när dessa upprepas.⁴⁴

7.2 Viktiga förändringar i de arbetsmarknadspolitiska programmen och stöden

Instejsjobb

2013-02-01⁴⁵ En anvisning kan även göras för den som under de senaste 12 månaderna avslutat sin etableringsplan.

⁴² Svenska ESF-rådet (2009b).

⁴³ Regeringens prop. 2012/13:1.

⁴⁴ Lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (SFS 2013:152).

⁴⁵ Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2012:984).

Maxtiden för stöd som omfattar mer än halvtid höjs från sex till tolv månader.

En anvisning får förnyas utan att arbetet kombineras med studier på sfi om personen klarat sfi C. Tidigare var kravet sfi D.

Jobbgarantin för ungdomar

2013-02-01 Även ungdomar som deltagit i etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare kan anvisas till jobbgarantin för ungdomar.⁴⁶

Jobb- och utvecklingsgarantin

2013-02-01 Även den som deltagit i etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och vars etableringsplan har upphört att gälla för att tiden för etableringsplanen har löpt ut kan anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin.⁴⁷

Flyttningsbidrag

2013-02-01 Om de varit arbetslösa minst 12 månader kan även personer mellan 20-24 år få pendlingsstöd och ersättning för bohagstransport.⁴⁸

7.3 Förändringar i särskilda program för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Personligt biträde

2013-02-01 Bestämmelsen att personligt biträde inte kan kombineras med utvecklingsanställning eller trygghetsanställning tas bort.⁴⁹

Utvecklingsanställning

2013-02-01 Bestämmelsen att utvecklingsanställning inte kan kombineras med stöd till personligt biträde eller särskild stödperson för introduktion och uppföljning (SIUS) tas bort.⁵⁰

⁴⁶ Förordning om ändring i förordningen (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar (SFS 2012:986).

⁴⁷ Förordning om ändring i förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin (SFS 2012:985).

⁴⁸ Förordning om ändring i förordningen (1999:594) om flyttningsbidrag (SFS 2012:988).

⁴⁹ Förordning om ändring i förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga (SFS 2012:987).

⁵⁰ Förordning om ändring i förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga (SFS 2012:987).

Referenser

- Arbetsförmedlingen (2009a) ”Arbetsplatsintroduktion” (faktablad). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i september 2009. Hämtad 6 juli 2010.
- Arbetsförmedlingen (2010a) ”Etableringslots till nyanlända” (faktablad). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad 26 november 2010. Hämtad 14 september 2011.
- Arbetsförmedlingen (2011a) ”Vägledning till arbete”. Hämtad från <https://intranet.arbetsformedlingen.se>. Publicerad 8 april 2011. Hämtad 4 oktober 2012.
- Arbetsförmedlingen (2011b) ”Arbetslivsinriktad rehabilitering”. Hämtad från <https://intranet.arbetsformedlingen.se>. Publicerad 25 maj 2011. Hämtad 14 juli 2012.
- Arbetsförmedlingen (2011c) ”Riktlinjer för anvisningar till lämpligt arbete eller arbetsmarknadspolitik”. Hämtad från <https://intranet.arbetsformedlingen.se>. Publicerad 22 november 2011. Hämtad 20 augusti 2013.
- Arbetsförmedlingen (2012a) ”Anställning med lönebidrag” (faktablad arbetsgivare). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i november 2012. Hämtad 4 juli 2014.
- Arbetsförmedlingen (2012b) ”Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)” (faktablad arbetssökande). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i november 2012. Hämtad 9 juli 2013.
- Arbetsförmedlingen (2012c) ”Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)” (faktablad arbetssökande). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i november 2012. Hämtad 9 juli 2013.
- Arbetsförmedlingen (2012d) ”Varsel” (faktablad arbetsgivare). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i januari 2012. Hämtad 20 augusti 2013.
- Arbetsförmedlingen (2013a) ”Praktik” (faktablad). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i april 2013.
- Arbetsförmedlingen (2013b) ”Praktiskt basår” (faktablad arbetssökande). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i januari 2013. Hämtad 2 juli 2014.

Arbetsförmedlingen (2013c) ”Stöd vid start av näringsverksamhet” (faktablad arbetssökande). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i april 2013. Hämtad 2 juli 2014.

Arbetsförmedlingen (2013d) ”Arbeta inom Samhall” (faktablad arbetssökande). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i januari 2013. Hämtad 9 juli 2013.

Arbetsförmedlingen (2013e) ”Annonsering av lediga platser i Platsbanken” Hämtad från <https://intranet.arbetsformedlingen.se>. Publicerad 2 september 2013. Hämtad 21 juli 2014.

Arbetsförmedlingen (2014a) ”Arbetsträning med handledare” (faktablad arbetsgivare/anordnare). Hämtat från www.arbetsformedlingen.se. Publicerad i juni 2014. Hämtad 4 juli 2013.

Arbetsförmedlingen (2014b) ”Annonsera direkt” Hämtad från <https://intranet.arbetsformedlingen.se>. Publicerad 23 april 2014. Hämtad 22 juli 2014.

Arbetsförmedlingen (2014c) *Arbetsförmedlingens återrapporering 2014. Arbetsmarknadspolitiska program. Årsrapport 2013.*

Arbetsförmedlingen (2014d) ”Stöd till personligt biträde” Arbetsförmedlingens handläggarstöd, AFHS 7/2012. Hämtad från <https://intranet.arbetsformedlingen.se>. Uppdaterad 31 mars 2014. Hämtad 23 juli 2014.

Arbetsmarknadsstyrelsens föreskrifter (AMSFS 2004:11) om individuella handlingsplaner

Förordning (1991:1046) om bidrag till arbetshjälpmedel

Förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd

Förordning (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring

Förordning (1997:1275) om anställningsstöd

Förordning (1999:594) om flyttningsbidrag

Förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd

Förordning (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Förordning (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga

Förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program

Förordning (2003:623) om arbetsplatsintroduktion

Förordning (2006:1481) om stöd för nystartsjobb

Förordning (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin

Förordning (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar

Förordning (2007:906) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Förordning (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen

Förordning (2010:407) om ersättning till vissa nyanlända invandrare

Förordning (2010:408) om mottagande för bosättning av vissa nyanlända invandare

Förordning (2010:409) om etableringssamtal och etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Förordning om ändring i förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (SFS 2012:984)

Förordning om ändring i förordningen (1999:594) om flyttningsbidrag (SFS 2012:988)

Förordning om ändring i förordningen (2000:630) om särskilda insatser för personer med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga (SFS 2012:987)

Förordning om ändring i förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgarantin (SFS 2012:985)

Förordning om ändring i förordningen (2007:813) om jobbgaranti för ungdomar (SFS 2012:986)

Försäkringskassan (2012) ”Arbetshjälpmedel. Information till dig som är arbetsgivare” (faktablad). Hämtad från www.forsakringskassan.se. Uppdaterad 27 augusti 2012. Hämtad 7 juli 2014.

Försäkringskassan (2013) ”Om aktivitetsstöd och utvecklingsersättning” (faktablad). Hämtad från www.forsakringskassan.se. Publicerad 29 maj 2013. Hämtad 3 juli 2013.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (2013) ”Om IAF”. Hämtat från www.iaf.se, 11 juni 2013.

Lag (1982:80) om anställningsskydd

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor

Lag (2000:625) om arbetsmarknadspolitiska program

Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

Lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (SFS 2013:152)

Lag om ändring i lagen (2010:197 om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (SFS 2012:1000).

Regeringen (2013) ”Regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Arbetsförmedlingen”

Regeringens proposition 2012/13:1

Samhall (2014) *Samhall. Års- och hållbarhetsredovisning 2013*.

Studiestödslagen (1999:1395)

Svenska ESF-rådet (2009a) ”Programområde 1 Kompetensförsörjning”. Hämtat från www.esf.se. Uppdaterad 22 december 2009. Hämtad 11 juli 2013.

Svenska ESF-rådet (2009b) ”Programområde 2 Ökat arbetskraftsutbud”. Hämtat från www.esf.se. Uppdaterad 21 december 2009. Hämtad 11 juli 2013.

Svenska ESF-rådet (2013) ”Om Socialfonden”. Hämtat från www.esf.se 11 juli 2013.

Tabellbilaga

Tabell 1 Arbetsförmedlingens sökandekategorier

Kod	Sökandekategorier (skat)	Categories
11	Arbetslösa, platsförmedlingsservice	Unemployed, Placement Service
96-98	Arbetslösa (tillfälliga koder)	Unemployed temporary
14	Arbetssökande med förhinder	Jobseekers presently prevented
21	Deltidsarbetslösa	Part-time unemployed
22	Timanställda	Employed by the hour
23	Yrkesfiskare	Fisherman by trade
31	Tillfälligt arbete	Temporary employed
33	Nystartsjobb	New start jobs
34	EU/EES-sökande	EU/EES-appliant
35	Ombytessökande Samhall	Job-changers Samhall
36	Särskilt nystartsjobb	Special new start jobs
37	Nystartsjobb för deltidsarbetslösa	New start jobs for part-time unemployed
38	Utvecklingsanställning	Development Employment
39	Trygghetsanställning	Security Employment
41	Ombytessökande	Job-changers
42	Lönebidrag	Wage Subsidy (disabled persons)
43	Offentligt skyddat arbete	Sheltered Public Employment
45	Förstärkt särskilt anställningsstöd	
46	Start av näringsverksamhet	Start-up Grants
49	Särskilt anställningsstöd	Special Recruitment Incentive
54	Arbetspraktik	Work Experience
56	Utvecklingsanställning inom Kulturarslyftet	
58	Utvecklingsanställning hos Samhall	
59	Prova på-plats	Trial Opportunity
67	Praktisk kompetensutveckling	Skill development
69	Jobbgaranti för ungdomar	Youth Job Programme
70	Jobb- och utvecklingsgarantin	Job and Development Programme
71	Arbetslivsinriktad rehabilitering	Employability Rehabilitation Pro-

Kod	Sökandekategorier (skat)	Categories
		gramme
72	Arbetslivsintroduktion	Work Life Introduction
73	Aktiviteter inom vägledning och platsförmedling	Activities within Counseling Guidance and Placement Service
75	Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	Projects with Employment Policy Orientation
76	Fördjupad kartläggning och vägledning	In-depth Assessment and Counseling Guidance
78	Instegsjobb	Entry Recruitment Incentive
79	Jobb- och utvecklingsgarantin fas 3	Job and Development Programme, phase 3
81	Arbetsmarknadsutbildning	Employment Training
83	Förberedande utbildning	Preparatory Training Courses
87	Arbetsträning med handledare	Supported work experience with a supervisor
88	Arbetsträning inom praktiskt basår	Practical foundation year

Tabell 2 Antal arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program 2013, månadsvis

Sökandekategorier	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt per månad
Arbetslösa	222 938	216 351	208 721	195 803	184 406	202 215	214 394	220 526	210 460	204 823	200 827	210 207	207 639
Arbetsökande med förhinder	52 175	52 701	52 729	53 067	54 459	54 013	54 853	53 065	52 021	52 692	53 868	54 990	53 386
Deltidsarbetslösa	27 684	27 444	27 270	26 842	26 353	26 364	25 907	25 574	24 657	23 844	22 793	21 834	25 547
Timanställda	50 707	50 513	49 634	47 969	46 823	44 781	44 066	45 444	45 613	45 597	45 520	45 636	46 859
Yrkesfiskare	461	457	455	449	441	436	433	423	418	409	385	354	427
Tillfälligt arbete	18 344	18 348	18 262	18 578	21 230	32 639	35 956	28 971	24 210	22 384	21 924	20 058	23 409
Nystartsjobb	39 348	39 506	39 824	41 371	42 817	44 202	44 020	43 418	43 098	42 948	42 877	42 312	42 145
EU/EES-sökande	61	68	71	75	70	69	65	65	79	81	85	79	72
Ombytessökande Samhall	2 624	2 563	2 546	2 482	2 551	2 770	2 794	2 653	2 524	2 395	2 129	1 813	2 487
Särskilt nystartsjobb	241	214	195	183	156	143	134	117	99	89	84	81	145
Utvecklingsanställning	4 051	4 182	4 410	4 670	4 994	5 351	5 485	5 601	5 671	5 768	5 884	5 954	5 168
Trygghetsanställning	23 975	24 633	25 339	26 279	27 053	27 767	28 311	28 523	28 864	29 426	29 960	30 273	27 534
Ombytessökande	19 147	19 281	19 658	20 377	21 206	20 595	20 193	20 559	20 525	20 145	19 782	19 036	20 042
Lönebidrag	40 415	39 922	39 519	39 116	38 689	38 232	37 505	37 159	36 542	35 460	34 628	34 085	37 606
Offentligt skyddat arbete	4 000	3 978	3 970	3 957	3 936	3 925	3 843	3 842	3 801	3 793	3 770	3 751	3 881
Förstärkt särskilt anställningsstöd	2 148	2 572	2 945	3 363	3 930	4 261	4 351	4 375	4 389	4 577	4 687	4 687	3 857
Start av näringsverksamhet	2 838	2 970	3 044	3 153	3 189	3 202	3 036	2 960	2 896	2 922	2 880	2 786	2 990

Sökandekategorier	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt per månad
Särskilt anställningsstöd	3 943	4 008	4 091	4 303	4 633	4 868	4 918	4 850	4 788	4 829	4 808	4 752	4 566
Arbetspraktik	5 199	5 961	5 893	5 759	5 159	3 627	2 829	2 720	3 611	4 169	3 966	2 864	4 313
Kulturarvslyftet	161	176	201	204	224	242	248	257	265	269	266	270	232
Utvecklingsanställning Samhall	1 070	1 071	1 049	1 043	1 022	987	922	882	840	828	775	836	944
Prova-på-plats	661	749	762	784	695	522	450	420	565	706	682	436	619
Praktisk kompetensutveckling	827	913	931	887	783	575	466	437	579	620	620	407	670
Jobbgaranti för ungdomar	44 042	44 482	44 013	42 439	38 838	32 195	29 947	28 943	33 975	36 887	39 625	41 497	38 074
Jobb- och utvecklingsgarantin	63 484	64 127	64 929	64 953	64 500	61 959	62 513	63 320	64 118	64 818	65 816	68 738	64 440
Arbetslivsinriktad rehabilitering	13 608	14 240	14 782	15 582	15 645	14 943	14 163	14 061	14 814	15 164	15 104	13 624	14 644
Arbetslivsintroduktion	3 726	3 603	3 476	3 027	3 194	3 128	2 953	3 046	3 114	3 086	2 964	2 876	3 183
Aktiviteter inom vägledning och platsför	5 162	5 300	5 398	5 534	5 349	5 192	5 193	4 930	4 851	4 747	4 421	3 605	4 974
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inrikt	652	742	733	704	687	522	470	523	619	669	685	516	627
Fördjupad kartläggning och vägledning	1 156	1 127	1 086	1 223	1 097	979	978	945	940	1 014	1 014	877	1 036
Instegsjobb	2 163	2 220	2 336	2 525	2 745	2 878	2 972	2 929	2 901	2 872	2 924	2 915	2 698
Jobb- och utvecklingsgarantin sysselsättningsfasen	33 734	33 977	34 373	34 268	33 938	33 329	33 711	33 970	34 446	34 558	34 725	35 321	34 196
Arbetsmarknadsutbildning	6 627	6 724	6 625	6 601	6 256	5 584	5 112	5 145	5 761	6 233	6 391	5 944	6 084

Sökandekategorier	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt per månad
Förberedande utbildning	12 940	14 116	14 456	14 471	13 924	13 123	11 779	11 832	14 188	14 898	14 576	12 123	13 536
Arbetslösa, felregistrering av beslut	98	111	101	108	98	163	93	103	108	94	123	99	108
Arbetslösa, avbrott/ återkallande av beslut	1 961	1 876	1 943	1 918	2 146	2 811	2 472	2 839	2 552	2 469	2 676	2 590	2 354
Arbetslösa, slutförd beslutsperiod	3 127	2 848	3 418	3 403	3 548	4 193	4 197	5 624	4 575	4 053	4 918	6 414	4 193
Totalt	715 498	714 074	709 188	697 470	686 784	702 785	711 732	711 051	703 477	700 336	699 162	704 640	704 683

Tabell 3 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, använda medel 2013 (anslag 1:2) *belopp i tkr*

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	S:a
Upphandlad arbetsmarknadsutbildning	36 490	33 670	38 466	39 758	41 241	33 429	36 025	27 862	26 741	31 383	30 402	35 382	410 850
Arbetspraktik	28 469	26 385	32 597	35 180	35 694	26 896	24 225	15 308	14 774	18 015	19 692	22 801	300 037
Start av näringsverksamhet	29 958	27 174	32 435	32 855	35 474	31 054	37 300	33 818	32 193	34 167	30 491	35 492	392 412
Aktivitet inom vägledning och platsförmedling	24 628	23 047	25 623	26 436	27 232	22 393	25 914	24 018	22 991	23 929	20 381	22 014	288 606
Arbetslivsinr. rehabilitering	673 869	61 074	70 723	72 500	79 638	68 595	78 425	69 471	68 969	77 245	70 278	82 417	866 722
Förberedande utbildning	37 611	35 364	41 468	43 436	45 007	35 039	35 852	26 678	27 103	34 226	34 018	37 795	433 598
Projekt m arbetsmarkn. politisk inriktning	5 486	5 340	5 954	6 176	6 066	4 981	2 927	1 855	2 371	3 346	3 232	3 291	51 025
Prova-på plats	3 449	2 926	3 491	3 788	4 160	2 913	2 989	2 011	2 089	2 669	2 931	3 422	36 838
Fördjupad kartläggning och vägledning	6 439	6 614	7 329	7 270	6 966	5 356	5 888	5 289	5 477	5 670	4 915	4 854	72 058
Jobb- och utvecklingsgarantin	913 865	817 650	883 181	909 702	933 215	811 557	920 332	881 754	889 152	954 583	880 582	965 860	10 761 434
Jobbgaranti för ungdomar	166 106	154 769	177 796	177 832	181 545	135 002	141 833	124 584	122 436	137 588	134 545	161 252	1 814 687
Praktisk kompetensutveckling	5 310	4 663	5 189	5 776	5 171	3 990	3 524	2 238	2 247	2 807	2 997	3 483	47 123
Praktikantprogrammet		1	58	122	356	327	461	292	366	463	518	584	3 550
Arbetslivsintroduktion	44 840	32 568	28 575	28 259	28 812	30 155	30 978	28 155	30 200	32 438	29 549	28 260	372 789
Övrigt	13		6		9	4		1	16		13		62
Summa	1 370 049	1 231 247	1 352 293	1 389 090	1 430 588	1 211 682	1 346 403	1 243 334	1 247 125	1 358 529	1 264 545	1 406 907	15 851 791

Tabell 4 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser, använda medel 2013 (anlag 1:3) *belopp i tkr*

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
Upphandlad arbetsmarknadsutbildning	22 072	56 283	235 866	55 647	48 742	89 617	71 928	27 420	44 312	64 539	71 257	72 473	860 158
Arbetspraktik	619	757	878	1 023	1 034	1 008	536	525	485	611	761	797	9 035
Start av näringsverksamhet	1 791	1 310	2 186	3 262	2 778	2 861	1 440	2 494	1 537	1 567	1 665	1 838	24 729
Aktivitet inom vägledning och platsförm.	62	92	94	99	115	168	94	163	174	148	143	157	1 509
Arbetslivsinriktad rehabilitering	724	947	864	959	1 109	1 198	785	940	925	1 074	1 352	1 241	12 119
Förberedande utbildning	21 539	107 691	30 471	47 402	52 006	66 178	59 367	49 255	27 126	42 533	119 397	43 842	666 807
Projekt m arb.markn.politisk inriktning	6 786	6 342	8 065	7 992	5 983	29 273	21 472	5 798	16 865	30 189	21 966	34 805	195 537
Särskilt anställningsstöd	68 904	68 918	61 967	63 257	76 770	81 222	70 944	84 015	83 392	98 112	88 966	85 065	931 534
Instegsjobb	27 233	26 298	25 949	26 728	32 627	33 326	33 151	39 000	38 875	47 739	42 648	40 724	414 297
Förstärkt anställningsstöd	38 906	47 975	50 383	57 018	71 053	83 451	76 051	91 750	88 144	100 356	96 338	94 445	895 870
Prova-på plats	94	102	187	318	422	4 044	197	373	280	1 029	542	846	8 435
Fördjupad kartläggning och vägledning	12	15	15	21	19	39	3	23	27	41	75	67	357
Jobb- och utvecklingsgarantin	191 533	229 871	220 335	251 564	252 195	278 559	246 512	259 580	244 870	269 255	271 592	268 809	2 984 675
Jobbgaranti för ungdomar	44 632	57 421	53 296	70 655	63 564	68 928	61 660	52 932	44 524	75 025	66 080	68 546	727 262
Praktisk kompetensutveckling	39	28	48	68	74	42	48	54	42	24	48	68	581
Praktikantprogrammet					3	9	6	10	12	13	5	7	66
Arbetslivsintroduktion	351	304	282	532	649	302	394	382	296	254	265	469	4 580
Respenning	3 797	3 426	3 363	3 517	3 704	2 826	2 262	2 795	2 887	3 186	2 611	3 257	37 630
Pendlingsstöd	2 420	2 669	2 661	2 798	3 297	3 645	2 520	4 027	3 358	3 641	3 200	3 289	37 526
Tolk- och utredningskostnader	4 021	5 011	6 043	6 898	10 212	8 952	5 104	7 616	6 098	6 424	11 067	12 353	89 800
Försäkringsskydd	53	16 810	15 367	11 591	13 858	23 873	79	10 729	8 713	15 583	21 955	27 762	166 373
Kompletterande aktörer nyanlända	50		550	15	25	20				10			670

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
Ersättning kompl. aktörer personlig coachning (LOVC)	60 045	54 503	49 165	41 280	33 030	25 402	19 380	15 815	19 620	13 865	5 135	4 515	341 755
Ersättning kompl. aktörer rehab. tjänster	11 878	10 911	11 573	13 920	12 211	86 501	36 631	44 953	60 025	47 110	40 116	39 415	415 244
Ersättning kompl. aktörer övriga	33	80	6	-2	1	-2	-7	-10	2	-15	-9	-15	62
Övrigt	-200 406	-3 426	-2		-1	271 671	-271 670	-2	-7			197 614	-6 229
Summa	307 191	694 339	779 611	666 561	685 480	1 163 114	438 889	700 638	692 581	822 314	867 275	1 002 390	8 820 383

Tabell 5 Särskilda program och stöd för funktionshindrade, använda medel 2013 (anslag 1:4) *belopp i tkr*

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Summa
Projekt m arb.markn.politisk inriktning	1 263	1 932	2 004	3 650	2 003	1 792	1 550	1 355	893	2 428	1 595	2 712	23 115
Arbetstekniska hjälpmedel	4 264	7 930	7 653	9 947	11 324	14 256	6 046	6 390	7 231	9 328	8 948	13 489	106 804
Stöd till personligt biträde	45 306	42 677	44 479	42 960	50 332	46 128	53 170	49 687	50 452	57 356	54 566	63 112	600 225
Särskilt introduktions- och uppföljningsstöd	35 792	38 866	41 235	41 413	41 123	43 762	44 618	43 672	44 297	43 272	43 150	46 540	507 740
Särskilt stöd vid start av näringsverksamhet	2 287	2 394	2 855	3 583	3 417	2 873	2 497	1 726	2 309	3 119	3 175	1 906	32 141
Lönebidrag	500 607	450 255	444 982	429 381	472 425	428 057	426 609	412 229	392 415	492 573	403 126	400 695	5 253 354
Offentligt skyddat arbete	58 811	52 445	59 971	51 113	60 629	55 355	46 145	64 855	50 571	63 428	51 170	55 854	670 347
Utvecklingsanställning	63 027	58 514	61 528	62 918	74 329	76 035	76 038	82 688	83 561	103 677	90 390	92 402	925 108
Utvecklingsanställning inom Kulturarvslyftet	1 253	2 830	2 237	2 609	3 005	2 789	3 525	3 046	3 429	4 456	3 941	4 001	37 122
Utvecklingsanställning inom Samhall	19 502	22 651	22 516	22 586	22 051	23 587	21 159	20 084	18 792	16 787	17 548	16 009	243 271
Trygghetsanställning	301 370	300 659	307 132	311 771	358 002	345 933	343 377	360 877	349 190	449 826	381 322	398 341	4 207 800
Övrigt	-2 177	3	7	0	5	4 167	-4 160		-14		9	2 620	460
Summa	1 031 306	981 156	996 599	981 931	1 098 645	1 044 671	1 020 573	1 046 609	1 003 125	1 246 249	1 058 941	1 097 682	12 607 488

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2014:1** Assadi Anahita ”En profilfråga: Hur använder arbetsförmedlare bedömningsstödet?”
- 2014:2** Eliason Marcus ”Uppsägningar och alkoholrelaterad sjuklighet och dödlighet”
- 2014:3** Adman Per ”Försummas gymnasieskolans demokratiuppdrag? En kvalitativ textanalys av 2009 års svenska gymnasiereform”
- 2014:4** Stenberg Anders och Olle Westerlund ”Utbildning vid arbetslöshet: en jämförande studie av yrkesinriktad och teoretisk utbildning på lång sikt”
- 2014:5** van den Berg Gerard J., Lene Back Kjærsgaard och Michael Rosholm ”Betydelsen av möten mellan arbetslösa och förmedlare”
- 2014:6** Mörk Eva, Anna Sjögren och Helena Svaleryd ”Blir barn sjuka när föräldrarna blir arbetslösa?”
- 2014:7** Johansson Per, Arizo Karimi och J. Peter Nilsson ”Könsskillnader i hur sjukfrånvaro påverkas av omgivningen”
- 2014:8** Forslund Anders, Lena Hensvik, Oskar Nordström Skans, Alexander Westerberg och Tove Eliasson ”Avtalslöner, löner och sysselsättning”
- 2014:9** Engdahl Mattias ”Medborgarskap, arbetsmarknaden och familjebildning”
- 2014:10** Hallberg Daniel, Per Johansson och Malin Josephson ”Hälsoeffekter av tidigarelagd pensionering”
- 2014:11** Karbownik Krzysztof och Sara Martinson ”Svenska högstadie- och gymnasielärares rörlighet på arbetsmarknaden”
- 2014:12** Hägglund Pathric, Per Johansson och Lisa Laun ”Insatserna inom rehabiliteringsgarantin och deras effekter på hälsa och sjukfrånvaro”
- 2014:13** Regné Johansson ”Effekter av yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning för deltagare med funktionsnedsättning, 1999–2006”
- 2014:14** Assadi Anahita och Martin Lundin ”Enhetlighet och träffsäkerhet i arbetsmarknadspolitiken: Hur använder arbetsförmedlare statistisk profilering i mötet med den arbetssökande?”
- 2014:15** Edmark Karin, Markus Frölich och Verena Wondratschek ”Hur har 1990-talets skolvalsreformer påverkat elever med olika familjebakgrund?”
- 2014:16** Karimi Arizo ”Sen familjebildning, täta födelseintervall och kvinnors inkomster”
- 2014:17** Eliasson Tove ”Bankanställdas ursprungsland och egenföretagande bland utrikesfödda”

- 2014:18** Ingmanson Staffan ”Fri rörlighet inom den högre utbildningen och tillgång till svenska studiemedel”
- 2014:19** Andersson Elvira, Petter Lundborg och Johan Vikström ”Arbete, löneutbetalningar och mortalitet”
- 2014:20** Sibbmark Kristina ”Arbetsmarknadspolitisk översikt 2013”

Working papers

- 2014:1** Vikström Johan “IPW estimation and related estimators for evaluation of active labor market policies in a dynamic setting”
- 2014:2** Adman Per “Who cares about the democratic mandate of education? A text analysis of the Swedish secondary education reform of 2009”
- 2014:3** Stenberg Anders och Olle Westerlund “The long-term earnings consequences of general vs. specific training of the unemployed”
- 2014:4** Boye Katarina “Can you stay at home today? The relationship between economic dependence, parents’ occupation and care leave for sick children”
- 2014:5** Bergemann Annette och Gerard J. van den Berg “From giving birth to paid labor: the effects of adult education for prime-aged mothers”
- 2014:6** van den Berg Gerard J., Lene Kjærsgaard och Michael Rosholm “To meet or not to meet, that is the question – short-run effects of high-frequency meetings with case workers”
- 2014:7** Avdic Daniel, Petter Lundborg och Johan Vikström “Learning-by-doing in a highly skilled profession when stakes are high: evidence from advanced cancer surgery”
- 2014:8** Mörk Eva, Anna Sjögren och Helena Svaleryd “Parental unemployment and child health”
- 2014:9** Johansson Per, Arizo Karimi och J. Peter Nilsson “Gender differences in shirking: monitoring or social preferences? Evidence from a field experiment”
- 2014:10** Eliasson Tove och Oskar Nordström Skans “Negotiated wage increases and the labor market outcomes of low-wage workers: evidence from the Swedish public sector”
- 2014:11** Engdahl Mattias “Naturalizations and the economic and social integration of immigrants”
- 2014:12** Hallberg Daniel, Per Johansson och Malin Josephson “Early retirement and post-retirement health”
- 2014:13** Karbownik Krzysztof “The determinants of teacher mobility in Sweden”
- 2014:14** Karbownik Krzysztof “Job mobility among high-skilled and low-skilled teachers”

- 2014:15** Karbownik Krzysztof “Do changes in student quality affect teacher mobility? Evidence from an admission reform”
- 2014:16** Edmark Karin, Markus Frölich och Verena Wondratschek “Sweden’s school choice reform and equality of opportunity”
- 2014:17** Karimi Arizo “Effects of the timing of births on women’s earnings – evidence from a natural experiment”
- 2014:18** Karimi Arizo “The spacing of births and women’s subsequent earnings – evidence from a natural experiment”
- 2014:19** Eliasson Tove “Immigrant entrepreneurship and the origin of bankers”
- 2014:20** Johansson Per, Lisa Laun och Mårten Palme “Pathways to retirement and the role of financial incentives in Sweden”
- 2014:21** Andersson Elvira, Petter Lundborg och Johan Vikström “Income receipt and mortality – evidence from Swedish public sector employees”

Dissertation series

- 2013:1** Vikman Ulrika “Benefits or work? Social programs and labor supply”
- 2013:2** Hanspers Kajsa “Essays on welfare dependency and the privatization of welfare services”
- 2013:3** Persson Anna “Activation programs, benefit take-up, and labor market attachment”
- 2013:4** Engdahl Mattias “International mobility and the labor market”